

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНING XXI СЪЕЗДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

ГАЗЕТА 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

• № 26 (5. 917) • 1986 йил 31 январь, жума • Баҳоси 4 тинин.

Кеча Тошкентда, Санъат саройида Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXI съезди ўз ишини бошлади.

ТОШКЕНТ. 1986 йил 30 январь. Санъат саройи. Ўзбекистон Коммунистик партияси XXI съездининг президиуми.

(ЎзТАГ фотоси).

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXI съезди тўғрисида ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

30 январь кун Тошкентда Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXI съезди иш бошлади. Съезд делегатлари орасида партия, революция, уруш ва меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илорлари ва новаторлари, фан ва маданият арбоблари, партия, совет ва жамоат ташкилотларининг ходимлари, Совет Армиясининг вакиллари бор.

Съездни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. УСМОНХУЖАЕВ очди.

Съезднинг раҳбар органлари: президиум, секретариат, редакцион комиссия, мандат комиссияси сайланади.

Делегатлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитетининг Сиёсий бюросини баланд руҳ билан фахрий президиумга сайладилар.

Съезднинг куйидаги кун тартиби тасдиқланади:

1. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг ҳисоботи.
2. Ўзбекистон Коммунистик партияси Ревизия комиссиясининг ҳисоботи.
3. Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги тахрирдаги Программаси лойиҳаси тўғрисида.
4. Таклиф этилаётган ўзгаришлар билан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Устави лойиҳаси тўғрисида.
5. СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳаси тўғрисида.
6. Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитетини сайлаш.
7. Ўзбекистон Коммунистик партияси Ревизия комиссиясини сайлаш.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи сек-

ретари И. Б. УСМОНХУЖАЕВ Марказий Комитетнинг Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездида ҳисобот докладини қилди.

Ревизия комиссиясининг раиси Ш. ЕҚУБОВнинг шу комиссия номидан қилган ҳисоботи тингланди.

Музокараларда Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари Т. А. АЛИМОВ, Хоразм область Урганч районидаги Чапаев номи колхоз механизатори У. БОЛТАЕВА, Ангрен шаҳридаги «Ўзбекшахтострой» трестининг гишт терувчилар бригадир Д. А. ЗАЗУЛИН, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. САЛИМОВ, Қашқадарь областидagi Муборак газни қайта ишлаш заводининг оператори О. Н. СИБРЯЕВА, Наманган область партия комитетининг биринчи секретари Н. Р. РАЖАБОВ, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти П. Қ. ҲАБИБУЛЛАЕВ, Урта Осиё темир йўли Тошкент доломотив депосининг машинисти Х. А. ИСАМУҲАМЕДОВ, Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи — қўшинларининг — қўмондони Н. И. ПОПОВ, Қорақалпоғистон область партия комитетининг биринчи секретари К. САЛИКОВ, Андижон область Андижон районидаги Энгельс номи совхоз сут соғувчиси Х. ҒОҒУРОВА, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари, Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитетининг раиси И. Х. ЖҲАБЕКОВ, Самарқанд шаҳридаги 2-бололар ўқумли касалликлар шифохонасининг бош врачси Л. А. ҚАЮМОВА, Косонсой район партия комитетининг биринчи секретари С. КАРИМОВ сўзга чиқдилар.

Съезд мандат комиссиясининг раиси П. В. ДОГОНКИН шу комиссия номидан қилган докладни тинглади ва тасдиқлади.

Съезд ишида КПСС Марказий Комитети маъмурий органлар бўлими мудирининг ўринбосари В. А. АБОЛЕНЦЕВ, КПСС Марказий Комитети ташкилий-партиявий ишлар бўлими сектори мудирининг ўринбосари И. Е. ПОНОМАРЕВ қатнашмоқдалар.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

ИТТИФОҚДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР КОМПАРТИЯЛАРИНИНГ СЪЕЗДЛАРИДА

БУТУН ИШНИ ТАШКИЛ ЭТИШНИ ТАКОМИЛЛАШТИРАЙЛИК

МИНСК. 30 январь. (ТАСС). Белоруссия Компартиясининг бүгун очилган XXX съездида қилинган ишларга талабчанлик, принципчанлик билан баҳо бериш ва белгиланган ланларини рўйбга чиқариш йўллари ташлашга ҳар томонлама пухта ўйлаб ёндашиш муҳити ўзига ҳос хусусият бўлди. Делегатлар республика Компартияси Марказий Комитетининг ҳисоботини ва Ревизия комиссиясининг ҳисоботини муҳокама қилмоқдалар, партиянинг янги тахрирдаги Программаси, таклиф этилаётган ўзгаришлар билан КПСС Устави, СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишларидан келиб чиқадиган вазифаларини тахлил этмоқдалар.

Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг би-

ринчи секретари Н. Н. Слюньковнинг Ҳисобот докладидида ва нутқларда партиянинг ташаббусини ва ишга икждий ёндашишни ривожлантиришга, партия комитетлари фаолиятининг услуб ва методларини такомиллаштиришга, кадрлар масъулиятини оширишга, интизом ва тартибни мустаҳкамлашга қаратилган йўли сезиларли натижалар бераётганлиги таъкидланди.

Экономиканинг асосий кўрсаткичи — иллий даромад беш йилликда мобайнида топириқда кўзда тутилган 23,3 процент ўрнига 32,5 процент ўсди, икждий меҳнат унумдорлиги 30 процент ошди.

Делегатлар республика меҳнаткашларининг ўтган беш йилликдаги иш якунларини тахлил қилиб, беш йиллик якунлари кам чим билан юксак натижаларга эришмоқ учун қандай меҳнат қилиш лозимлиги ҳа-

қида қўлгина намуналар кўрсатганини, партия ташкилотларини янги шарафларда экономикага раҳбарлик тажрибаси билан бойитганини айтдилар. Айни вақтда икждий камчиликлар ҳам бор. Чунотчи, республика ишлаб чиқаришнинг интенсивлашда, унинг самардорлигини оширишда қатъий силжншга эриша олмади. Экономикани ривожлантиришга сарфланган маблағларнинг самараси ҳозирча паст. Меҳнат унумдорлигини ошириш суръатлари халқ ҳўжалигини, унинг самардорлигини оширишда қатъий силжншга эриша олмади. Экономикани ривожлантиришга сарфланган маблағларнинг самараси ҳозирча паст. Меҳнат унумдорлигини ошириш суръатлари халқ ҳўжалигини, унинг самардорлигини оширишда қатъий силжншга эриша олмади.

Делегатлар асосий эканлар еттиштириш, ҳўжаликларнинг табиий-иқтисодий шарафларига мос бўлган

ни ҳал қилишга тўла даражада жамлашга эриша олмадилар. Республикада мавжуд бўлган катта иллий потенциалдан оқилона фойдаланиш, — дейишди делегатлар, — фантехника тараққийини туздан жадаллаштиришнинг асосий йўлларида биридир. Фундаментал ва амалий тадқиқотларнинг тематикасини гоят муҳим регион проблемаларини ҳал қилишга яқинлаштириш, уни етакчи тармоқларини, аввало машинасозлик, радиоэлектроника, химия ва нефть химияси тармоқларини перспектив ривожлантириш билан боғлаш, янги ечим ва лойиҳаларни ишлаб чиқаришга кенг жорий этишга, тўққиллик қилаётган сабабларини дадил бартараф этиш зарур.

Делегатлар асосий эканлар еттиштириш, ҳўжаликларнинг табиий-иқтисодий шарафларига мос бўлган

ҳосил олишнинг интенсив технологиясига ўтишни тугаллашни Агросаноат комплекси ходимларининг энг биринчи юмўшлари деб атадилар. Ҳўжаликларнинг ҳар бири ўз харажатларини ўзи қоплаш принциплари асосида ишлашга, ўз маблағларини ҳисобига кенгайтирилган тақририй ишлаб чиқаришнинг таъминлашга эришиш зарур. Қўлгина колхоз ва совхозларда харажатлар дарамадлардан олиб нетаётганлиги билан, маҳсулот таннарих кўтарилаётганлиги билан муроса қилиш мумкин эмас.

Съездда идеология ва тарбия ишнинг такомиллаштириш, сиёсий раҳбарлик саниясини, партия барча бўғинларининг ташкилотчилик фаолияти саниясини ошириш проблемаларига кўп эътибор берилмоқда.

Съезд ўз ишини давом эттирмоқда.

СЪЕЗДНИНГ РАҲБАР ОРГАНЛАРИ ПРЕЗИДИУМ

Абдуллаева Р. Х.
Абдусатторова Х.
Аболениев В. А.
Алиев Э.
Алимов Т. А.
Алимова Х.
Анишчев В. П.
Антонов В. А.
Ориповов М. М.
Орипов И. Х.
Ахмедов Қ. А.
Охунбобоев К. И.
Бобожионов Ю.
Божено И. П.
Бомуротов А.
Головин В. А.
Дадажинова Д.
Дажанов В. А.
Жўрабеков И. Х.
Догонкин П. В.
Долгополова Н. Н.
Дўсова О.
Даримбетов К.
Ешимбетова Т. А.
Журавлев В. Н.
Захриддинов Ғ. З.

Иброҳимова Р.
Иванушкина Р. Н.
Икромов А. С.
Исокова М.
Исамуҳамедов Х. А.
Исмонлов У.
Қодиров Ғ. Х.
Казанцев В. В.
Қориева Б. Р.
Қосимова Х. А.
Ким Л. С.
Киселева А. А.
Кожемьяко В. С.
Комарова Л. Е.
Лобко В. Н.
Мамажонов Х.
Мамарасулов С.
Маматқулов Д.
Мирбобоева М.
Мирзаев М. М.
Михайлов В. К.
Нўмонов К. (Яшин)
Нуржарев Р.
Огарок В. И.
Пардаев А.
Пономарев И. Е.

Попов Н. И.
Прошина Н. П.
Ражабов Н. Р.
Раҳматов О.
Романовский А. П.
Рўзметова А.
Рустамова С.
Собирова Н.
Салимов О. У.
Саликов К.
Сатин Б. Ф.
Сеченова Э. М.
Стефановский Г. А.
Султонова С. У.
Титова В. М.
Туропова А. У.
Умаров Х.
Усмонхўжаев И. Б.
Ҳабибуллаев П.
Хайдуков В. А.
Холмирова Ю.
Шарипов А.
Шляхтин В. И.
Эшбоев А.
Эқубов Ш.

Ортиқбоева К.
Бобоназарова Т.
Жабборов И.
Зарудина И. Б.

Игумнов Т. И.
Қаюмов Л. П.
Клепиков А. Ф.
Неккеса Г. Г.

Нурматова Д. К.
Томиров Қ. Т.
Иулдошев А. А.

РЕДАКЦИОН КОМИССИЯ

Васильев Ю. С.
Ғоибов Н. Е.
Гудков Ю. П.
Жоникоев Ж. М.
Куназаров У.

Қурбанов С. Ш.
Қурбанов С.
Мелиев А.
Мўминова Г. Ж.

Мухторов А. Ғ.
Работягова А. Г.
Томилов Х. Г.
Юсупов Б.

МАНДАТ КОМИССИЯСИ

Алимов И. Ғ.
Алламуродов Б.
Аселков Ю. А.
Отахонов Н.
Берков Д. Д.
Воеков А. С.
Ғафуржонов Э. Ғ.
Грешов Е. В.
Жабборов Ш.
Догонкин П. В.
Духанов Н. В.

Жумабоева Г.
Қораева А. В.
Кенжаева Н. Х.
Курочкин Ю. В.
Кучина А. А.
Қўқорлов И.
Маҳмудова Ш. Н.
Мелентьев Ю. А.
Мирқосимов М. М.
Мирқосимов Т. М.
Михайлов Я. М.
Мўминов А.

Муротов М.
Нарзуллаев Н.
Пайғамов А.
Санақулова Ғ. И.
Стещенко Г. П.
Стрижнев С. И.
Султонова О.
Токиев Х. Н.
Тошматов А. Е.
Хасанова М.
Шучинов Л. Н.
Эргашев Р. С.

15 февраль—Бутуниттифоқ коммунистик шанбалик кун

Меҳнат байрамига тараддуд

«КПСС XXVII съездини муносиб кутиб оламиз». Шу шнор остида меҳнат қилаётган «Ташкент-хлеб» ишлаб чиқариш бирлашмасига қарашли 1-нон заводи коллективи аҳолига сифатли нон маҳсулотлари етказиб беришти. Талабни ҳисобга олган ҳолда заводнинг умумий маҳсулот етказиб бериш қуввати 120 тоннага етказилди.

Ҳозирда завод конвейеридан уч хил маҳсулот тушириб олинляпти. Авваллари завод истеъмолчиларга фақат буханка нон етказиб берган

бўлса, ҳозир у маккажўхори қаламчалари ва икки турдаги нонни ҳам тайёрляпти. Маҳсулотлар асосан 1-сортта топириляпти. — Заводимизда тежамкорлик соҳасида ҳам анча ишлар амалга ошириляпти, — деди завод партия комитети секретари М. А. Севастьянова, — беш йилликда 141 тонна ун, 1068 тонна ёнгил, 118 киловатт-соат электр энергияси тежаб қолинган бўлса, шундан 35 тонна ун, 700 тонна ёнгил 1985 йилга тўғри келди. Ҳозир эса заводимиз коллективи 1986 йил 1-квартални план ва

топириқларини муддатидан олдин бажариш учун харақат қилишти. Маълумки, 15 февраль — Бутуниттифоқ шанбалик кун. Бунга завод коллективи қизгин тайёргарлик қўришти. Заводада шанбалик штаби тузилган. Шанбалик кун ишчилар истеъмолчиларнинг буюртмаси асосида маҳсулотларини фақат сифатли қилиб чиқаришга сўз бердилар. Илгор ишчилардан М. Шинкина, Н. Абдуллаев, Х. Исаева, Л. Белоусова, Е. Ефремова, лар ҳам шу кунни юксак унумдорлик билан ишлашга аҳд қилдилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҲИСОБОТИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

И. Б. Усмонхўжаев доклади

Делегат ўртоқлар!

Ўзбекистон Коммунистик партиясининг XXI съезди гоат муҳим ва мазмундор даврда ўтмоқда. Партия ва халқ жамиятидаги келгуси миш йилликка қадар сиёсий, социал-иқтисодий ва маънавий жиҳатдан ривожлантиришнинг асосий марраларини белгилаб берадиган КПСС XXVII съезди-га тайёргарлик кўрмоқда.

КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг қарорларига биноан, XXVII съезд муҳокамасига иқтисодий сиёсат, омма орасидаги ташкилотчилик ва сиёсий иш маса-лалари, партия ҳозир халқ олдида кўтариб чиқаётган бош концепциялар қўйилди. Бунда гап экономика ва маданият-ни ўстириш суръатларини шунчаки ошириш ҳақида эмас, балки ривожланишнинг янги сифати ҳақида, стратегик му-ҳим йўналишларда тез олға силжиш тўғрисида, ҳўжалик юритиш структурасини қайта қуриш, уни интенсив-изларга, самарали бошқарув формаларига ўтказиш ҳақида бормоқда, гап социал проблемаларни янада тўла-тўқис ҳал этиш тўғ-рисида бормоқда.

КПСС Марказий Комитетининг тинчликни мустаҳкамлаш, Ёрдаги қуруланиш пойгасини тўхтатиш ва космосда шундай пойгага йўл қўймаслик мақсадида кўрган чора-тадбир-ларини совет халқи, чет эллардаги дўстларимиз ва сиф-додларимиз астойдил қўллаб-қувватладилар, бу чора-тад-бирлар халқаро миқёсда зўр ақс садо берди. Женевадаги Совет-Америка ураршуви инсониятнинг дилида катта умид-лар уйғотган жуда муҳим воқеа бўлди. КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг бутун дунёга ядро қурулини батамом тўғатишнинг кенг қамровли про-граммаси тўғрисидаги Баёноти мамлакат меҳнаткашларининг ва Ер узи халқларининг энг азгу оруз-умидларига мос бў-либ турди. Янги совет тақлифлари Ер курасининг барча қиёбаларида тарихий аҳамиятга молик тинчлик ташаббуси, деб баҳоладилар.

Бутун мамлакат коммунистлари, меҳнаткашлари каби республикамиз коммунистлари ва меҳнаткашлари ҳам пар-тия бошлаган йўлни, КПСС Марказий Комитетининг ҳозир-ги замоннинг энг зарур масалаларига новаторларча ёнда-шувини астойдил маъқулламоқдалар. КПССнинг янги тах-рирдаги Программаси, тақлиф этилаётган ўзгаришлар би-лан КПСС Устави, мамлакатни иқтисодий ва социал ривож-лантиришнинг Асосий йўналишлари лойиҳалари жуда катта сиёсий аҳамиятга молик ҳужжатларнинг умумхалқ муҳокамаси ва уларнинг маъқуллабгаётгани шундан ийқол-далолат бериб турибди.

КПССнинг янги тахрирдаги Программаси социализмни плании равишида ва ҳар томонлама такомиллаштиришнинг, мамлакат социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш-нинг энг асосий йўналишлари ва мақсадларини белгилаб беради. Ленинчи партияимизнинг сиёсати, унинг ақл-зако-вати ва виждонин совет халқининг муддоаларини, фикр-йўли-лари ва умидларини тўғри ифодалайди. Ишчилар, колхозчилар, зиёлилар, жамеки миллат ва элатларнинг намончалари, барча ёшдаги ва касбадаги кишилар партия Программасининг мақсадларини, унинг энг яқин ва истиқбол режаларини ўзин-нинг жуда муҳим, жонангон иши, деб қабул этмоқдалар. Улар партия ўртага қўйган вазифаларнинг кенг миқёс ва мураккаблигини чуқур англамоқдалар, бу вазифаларни тур-мушга татбиқ этишга азму қарор берганликларини билдир-моқдалар.

Равшани, истиқбол ишлари ҳам, шу дамдаги ишлар ҳам ўз-ўзидан рўёбга чиқиб қолмайди. Стратегик, тактик вазифалар билан қундалик амалий ишнинг бирлигини таъминлаш ҳа-миша Ленин партиясининг ўзига хос фазилати бўлиб келган. Энг муҳими шундан иборатки, КПСС Марказий Комитети-нинг 1985 йил апрель ва октябрь Пленумлари ҳамда пар-тиянинг бўлажак XXVII съезди қарорларига мувофиқ ке-йинги йилларда бошланган яқойиб силжишларни мустаҳ-камлаш ва кучайтириш, ҳўжалик фаолиятининг ҳамма соҳа-ларига интенсивлаш сари қатъий бурилишни амалга оши-риш, янгича фикрлаш ва ишлашни ўрганиб олиш керак.

Янгича ишлаш ва ҳаракат қилишни ўрганиш — бениқо-яктул вазифафдор. Улуғ Ленин социализмнинг қийин йўли-ни олдиндан кўриб, бундай деган эди: «Ҳали биз бошлаган ишни кўп марта-лаб соҳирга етказишимизга, қайтадан қили-шимизга, қайтадан бошлашимизга тўғри келади» (Тўла асар-лар тўплами, 44-том 556-бет).

Ҳозир партияда ҳамма жойда реализм ва ишларнинг ҳо-латини таниқийли баҳолаш, мавжуд ютуқларни ҳам, йўл қўй-илган камчиликларини ҳам синчиклаб таҳлил этиш, бутун ишимизни қатъий ахшшлаш йўларини излаш руҳи қарор тошмоқда. Республика партия ташкилоти учун бундай ёнда-шув айниқса муҳимдир.

Сўнгги йилларда Ўзбекистонда партия нормалари ва ах-лоқияни, совет қонуналарни қўпол равишда бузишлар, халқ ҳўжалига раҳбарлик қилишдаги жиждий камчиликлар аён-қилганни эалда ўтирганларга маълум. Қўниб ёшилар, ўғирлик, порахўрлик кенг авж олди, бу иллатлар қадрлар му-айян қисмининг бузилишига ва айнишига олиб келди. Бу сал-бий ҳодисалар гоит қаттарли тус олди.

Бутун съездда республика коммунистлари, меҳнаткаш-лари «булар қандай қилиб ва қимнинг айби билан ўз берди?» деб бераётган саволига очиқ-равшан ва тўппа-тўғри жавоб бериш лозим.

КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг принципаи йўл-йўриқлари мана шу мураккаб, аччиқ савол-ларга бериладиган жавоб калитридир. Ўртоқ М. С. Горбачев ўз докладида қадрларни танлашнинг, бутун партия турму-шининг ленинча принципларига жуда қатъий риюа этиш за-руринлигини айтиб қўйидагиларни таъкидлади:

«Қаерда бу принциплар бузилаётган бўлса, ходимлар шахсий сadoқати, ёқиш-ёқмасликларига, ошна-оғайнатарчи-ликка қараб тайинланаётган бўлса, ўша ерда танқид ва ўз-ўзини танқид сўзис равишда сўниб боради, омма билан ало-қалар сусайиб кетади ва оқибатда иш барбод бўлади».

Республика партия ташкилотига айни шундай бўлган эди. Унинг раҳбар органларида ва аввало Марказий Комитет Бюросида кўп йиллар мобайнида қилинган иш натижаларига нотаниқийдй, марғуруа муносабат юзага келди.

Бутун мамлакатнинг ёрдами билан, ишчилар синди, кол-хозчи деҳқонлар, халқ зиёлиларининг фидокорона меҳнати тўғрйли эришилган ҳақиқий муваффақиятлар бир кишига— биринчи раҳбарга нисбат берилиб, унинг хизмати қилиб кўр-сала бошланган эди. Йилдий янгилишлар натижасида 70—80 йилларда социал-иқтисодий ривожланиш суръатлари секинлаша бошлаганидги ҳақида журтгага лом-мим дейил-мади, қўниб ёиш ва кўзбўямачилик йўли билан зўр бериб бузиб кўрсатилди. Пахтачиликда ҳар йили суғорйладиган қатта-қатта экинзор массивлари ҳисобдан яшириб қолинди, тайёрланган хом ашё ҳажми юз минг тонналаб қўпайтириб кўрсатилди.

Мақтанчоқлик, қалбон галаба рапортлари, тилбегамалик ва ҳушомадгўйлик вазиятида партия турмушининг ленинча нормалари тоғталабоеди ва назар-нисадй қилинмади. Пар-тия директиваларининг ва ўз қарорларининг бажарилиш устидан контроллик қилинмади, раҳбарликнинг коллектал-литидан иборат энг муҳим, энг асосий принцип бузилди.

Биринчи раҳбарнинг мансаб маъқега сириниш вазияти вужудга келтирилди, сайлаб қўйилган партия органларининг роли камайтирилди, партияийи принципларини ва талабчан-лик йўқча чиқарилди, асосланмаган, ишларнинг ҳақиқий аҳволини ифодаламайдиган субъектив қарорлар қабул қи-наверди. Партия билан давлат маффаатларига путур ет-казилди, меҳнаткашларнинг энг зарур эҳтиёжларига зарар келтирилди.

Марказий Комитетнинг собиқ биринчи секретари Ш. Ра-шидовнинг айби билан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетида, область, шаҳар, район партия комитетларида шундай яроқсиз услуб вужудга келтирилдики, унда даб-базобозлик ва мақтанчоқлик, танқид ва ўз-ўзини танқидни пи-санд қилмаслик, камтарлиқни, бир қанча ҳолларда эса энг

оддий партияийи ва исоний ҳалоллиқни унутиб қўйиш са-бабли фитначилик, юлгичлик, расмиятчилик, бефарқлик, хизмат мавқеени суинистъмои қилиш, ўғирликлар авж олиб кетди.

Қадрлар одатда сиёсий, ишчанлик ва маънавий фазилат-ларига қараб эмас, балки қариндошлик, қурдошлик, шахсий сadoқат белгиларига қараб, қўпичча эса ғаразли мақсадлар билан ҳам кўтарилиди. Раҳбарларнинг фаолияти устидан контроллик сусайтирилди, бир қанча ҳолларда эса, айниқса Қорақалпоғистон АССРда, Бухоро, Қашқадарё областари-да бундай контроллик мутлақо бўлмади. Бу раҳбарларнинг баъзилари текшириш ва танқиддан ҳимоя қилинибгина қо-лай, шу билан бирга номусноиб равишда рағбатлантириб ҳам турилди.

Мана шундай шароитда турли-туман олғирлар ва мутта-ҳамлар, порахўрлар ва давлат мулкни ўғирловчилар, пар-тияийи ишимизга хиёнат қилган кишилар ўзларини эркин хис қилдилар. Мукофотлар олиш ва шухрат қозониш мақса-дида фактларни қалбакилаштиришда, марказий органлари онгли равишда алдашга йўл қўйилди. Ш. Рашидов катта дав-лат жиноятчилари бўлиб чиққан Яхёев, Одилов қабилидаги ки-шиларга ҳомийлик қилди ва бузғунчиларни фoш этишга, ҳақиқатни айтишга интилган софидил коммунистларни турли йўллар билан бадном қилди, шафқатсизларча таъқиб этди.

Мана шуларнинг ҳаммаси қадрларни тарбиялашга жуда катта зиён етказди, пора беришлик, ошна-оғайнатарчилик, порахўрлиқни, ҳусусий мулкчилик психологияси ва бойлик орттириш хирсини келтириб чиқарди. Энг катта ваколатлар бериб қўйилган ходимларнинг бир қисми айниш ва маъна-вий бузилиш йўлига кирди. Улар орасида баъзи область партия комитетларининг бюро аъзолари ва секретарлари, Марказий Комитетнинг айрим масъул ходимлари, министр-лар, область ижроия комитетларининг раислари ва уларнинг ўринбосарлари, шаҳар ва район бўғинининг бир қанча раҳ-барлари, ҳўжалик қадрлари бор эди.

Бу мурдор кимсалар ўзларининг жирканч найрағларини яшириб ва эҳтиёткорлик билан бекитиб келдилар, устомон-лик қилдилар, ўзларини серғайрат ва ташаббускор ходимлар қилиб кўрсатиб, ҳақиқий бапшараларини пинхон тутдилар. Улар минбарлардан тўғри сўзларни айтдилар ва ҳатто кам-чиликларга қарши курашга даъват етдилар. Улар рес-публиканинг муттасил олға ҳаракатини тескари буриб юбо-ра олмадилар, албатта. Бироқ уларнинг таъсири ўзлари бошчилиқ қилган партия, совет, давлат ва ҳўжалик органла-рининг фаолиятига асоратли таъсир қилганини ҳам тан ол-масдан бўлмайдй.

Ана шу гайрипартияийи ҳаракатларнинг ҳаммасига муно-сиб зарба берилмаганилиг учун коммунистлар, активлар, оддий меҳнатчилар Марказий Комитет Бюросига таъна қил-моқдалар. Нақадар аччиқ ва оғир бўлса ҳам, бу таъналар тўғри ва асосли эканини тан олмақ керак. Дарҳақиқат, мен ва О. У. Салимов, Ғ. Х. Қодиров, Р. Ҳ. Абдуллаева, В. К. Михайлов ўртоқлар, яъни ҳозир Бюро аъзолари бўлиб тур-ган ва ўша даврда ҳам раҳбарлик лавозимларида туриб, Рашидов атрафода ишлаган кишилар, айтиш мумкинки, ўша шахсининг сеҳрли таъсири остида бўлиб, унинг иродасига қарши чиқа олмадик. Бизнинг партияийи принципаилизм-из ва граждaнлик мардлғилимиз етимишди.

Мана шуларнинг ҳаммаси заминида жуда қўпол бузилиш-лар ва суинистъмоликлар газак олиб кетди.

Бугун бизнинг бу ҳақда гапиришимиз осон эмас. Эҳти-мом, бундай фикр ва ҳулосалар баъзи кишиларга ҳаддан ташқари қаттиқ ва кескин бўлиб туюлар. Аммо биз буни съездга маълум қилишимиз керак ва маълум қилишга маж-бурмиз, чунки ўтмиш сарфитларидан узил-кесил қутилмай туриб, олға ҳаракат қилиб бўлмайди.

Шуни айтиш керакки, республикадаги ишларнинг ҳақиқий аҳволини очиш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг дадиллиги ва кучи етмади. Фақат КПСС Мар-казий Комитетининг аралашуви ва ёрдами тўғайлиғина шундай қилишга муваффақ бўлинди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг 1984 йил июнида бўлиб ўтган XVI пленумида экономикага ва социал соҳага раҳбарлик қилишдаги қўпол янгилишлар ва рўйс-рот кўриниб турган муваффақиятсизликлар, республика пар-тия, совет, давлат ва ҳўжалик органларининг, жамоат таш-килотларининг фаолиятидаги жиждий бузилишлар очиб та-шланди, кескин танқид қилинди ва сўзсиз қораланди.

Пленумдан кейин авж олиб кетган қизгин иш илгари йўл қўйилган суинистъмоликлар ва бузилишлар кенг, хаттарли миқёс касб этганини кўрсатди. Мана шу иллатларга қарши кураш ҳам ўтир ва болшевикчасига муросасиз бўлиши керак.

Шу боисдан ҳам Ўзбекистон Компартияси Марказий Ко-митетининг Секретариати билан Бюроси партия, совет, дав-лат органларини ўзини обрўсизлантириб қўйган шахслардан тозалаш ва юқоридан қўйишга барча уштакларини партияга сadoқатли софидил ходимлар билан мустаҳкамлаш юзасидан фавқуллоҳа чораларни кўришга мажбур бўлдилар.

КПСС Марказий Комитети марказий органларининг апа-ратидан ва мамлакатининг бошқа регионларидан партия, со-вет ходимларини республикада доимий ишлаш учун юбориб, бизга жуда катта, чинакам интернационал ёрдам берди ва бермоқда. Бу ходимлар Ўзбекистон Компартиясининг фао-лиятига мусоаффо оқим бахш этмоқдалар, энг йирик партия ташкилотларининг тақрибсизан жамлаб, ундан фойдаланишга ёрдамлашмоқдалар.

Биз республикадаги маънавий-психологик вазиятни муай-ян даражада ўзгартаришга, партия ва давлат интизомини мустаҳкамлашга барча соғом кўчларни сафарбар этиб, уларни қўниб ёишларга, ўғирликларга, порахўрликларга ва бошқа суинистъмоликларга қарши курашга олтантришга муваффақ бўдик.

Бироқ, партиянинг ҳозирги талаблари асосида вазиятни ёқиб-ойдин ва сергак баҳолаб, биз кейинги вақтларда қи-линган ишларнинг ҳаммаси оқиқ кўриниб турган муваффа-қиятсизликларини ва қўпол бузилишларни тугатиш соҳасида ишчилар равишда қўрилган зарур чораларни эканин-гиз аниқлаб турибмиз. Салбий ҳодисалар ҳаддан ташқари томир ёйиб кетган эди, шу сабабли аҳолини тузатиб олиш учун қўлдан-қўл куч-ғайрат сарфлаш, қатъият, матонат кўр-сатиш керак бўлди.

Бир йил билан бери республика Компартияси Марка-зий Комитети вазиятни соғломлаштириш, партияийи раҳбар-ликдаги ленинча услубни тиклаш учун курашиб келмоқда. Бироқ, оқиқ-ойдин тан олиш керакки, кўпгина қадрларимиз янги шароитларда ҳам партия ўтказаетган қайта қуришга тайёр емасликлари маълум бўлиб қолди. Ҳатто оқиқ таш-ланган камчиликлар ҳам бир қанча жойларда ўтмишдаги об-рўли кишилардан ҳадиксираб қўрқа-ниса, укувсизлик би-лан тугатилмоқда. Бу қийин ишда камчиликлар учрамоқда, баъзи проблемалар ҳал этилмай қолмоқда. Батзи кишилар дастлабки кичикроқ силжишларни туб бурилиш, деб хато тақдир етдилар. Катта муваффақиятларга эришилди, деган гаплар айтла бошланди, айрим ходимлар мақтов этилишни кўмсаб қолдилар. Бунга тузатиш лозим ва ҳали мураккаб иш қилинишни кераклигини, ғайрат шижоат ва зўр қатъият билан ишлаш тўғайлиғина катта ўзгаришларга эришниш мумкинли-гини қадрларга яна еслатиб қўйишга тўғри келмоқда.

Ноқўя хатти-ҳаракатлари учун ҳақли равишда партия ва давлат йўли билан жавобгарликни тортилган кўпгина ки-шилар тўе қадрлар қирғайлаётганин тўғрисида жамоатчиликнинг нотўғри фикрини вужудга келтирмоқчи бўлиб юрибдилар. Яқин ўтмишда партия билан давлатни алдаб келган, жамият ва меҳнаткашларнинг бойлигини талаган баъзи «собиқ» кимсалар ҳозир ранжиганлик қиёфасига кириб олиб, ўза-рини республика манфаатлари учун азият чеккандек қилиб кўрсатмоқдалар. Тартиб ва адолатни тиклаш йўлидаги ку-рашни оз бўлмаса миллий манфаатга эиш кампания, деб та-рқин этиш йўлида, гарчи пардаланган бўлса-да, айрим ур-нишлар содир бўлмоқда. Шу сабабли биз сиёсий ҳўшуёрлик ва партияийи принципаиликни бир дақиқа бўлса-да бўлаш-тирмаслигимиз, талабчанлиқни бутун чоралар билан кучайти-ришимиз керак.

В. И. Ленин сўнгги асарларидан бири — «Оз бўлсин-у, соз бўлсин» деган мақоласида партияни озгина муваффақ-иятлари қўпайтириб кўрсатиш ва қилинган ишнинг аҳамия-тини бўрттириш йўлидаги уринишлардан огоҳлантирган эди. Владимир Ильич камчиликларга қарши курашни керак, «...бу камчиликларнинг илдизи ўтмишга тааллуқли эканид-

гини эсимизда туттишимиз лозим, бу ўтмиш гарчи тўнтариб ташланган бўлса ҳам, лекин тугатилган эмас...» деб таълим берган эди. Бу ўтмиш «...милглаб туйуқлардан мамлакати-мизда ўзига йўл очаберади...» деб огоҳлантирган эди у. «...Жуда ҳам қаттиқ қаршилик кўрсатмоқ керак, — деб у-тирган эди В. И. Ленин, —...жуда зўр сабот билан ишлаш лозим, бунда иш ҳар ҳолда, дастлабки йилларда ҳаддан ташқари самарасиз бўлади: шундай бўлса ҳам ишноманики, биз фақат шундай иш қўриш тўғайлиғина ўз мақсадимизга эриша оламиз» (Тўла асарлар тўплами, 45-том, 436-438-бет-лар).

Олтмиш йилдан кўпроқ вақт муқаддам айтилган бу сўз-лар ҳозир ҳам ўз аҳамиятини йўқотган эмас. Бу гаплар кўп жиҳатдан Ўзбекистонда вужудга келган вазиятга ҳам таал-луқлидир. Биз бутун партия билан бирга, бутун мамлакат билан бирга интизом ва тартиб ҳан ҳеч қачон қайтмаймиз.

Ўтган ҳисобот-сйлорвс кампанияси вақтида коммунистлар яқидиллик билан билдирган фикр республика партия ташка-лоти бошланган йўлдан қатъият билан олға боришга азму қарор берганини кўрсатди. Партия комитетлари ва ташки-лотлари ҳўжалик ва социал жараёнларни бошқариш воста-ларини қаттиқроқ қўлга олишлари, иш суръатини кучайти-ришлари, умрини яшаб бўлган, олға томон ҳаракат қилишга ҳалаб бераётган ҳамма иллатларни улқотириб ташлашлари керак.

Иш услубини ремонт қилиш учун тўхтаб туришга вақти-миз йўй, ҳамма ишни йўл-йўлакay қилишга тўғри келмоқда. Биз бутун мамлакат билан бирга шахдам одим ташлаб бори-

I. XI беш йилликнинг асосий якунлари ҳамда республика социал-иқтисодий тараққиётини жадаллаштириш вазифалари

Ўртоқлар! Партиянинг XXVI съезидан кейинги даврда иқтисодий сиёсат, халқ ҳўжалига раҳбарлик қилиш маса-лалари КПСС билан Совет давлати бутун фаолиятининг ўзаги бўлди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, республика ҳўкумати ҳам партия, совет, ҳўжалик органла-рининг, жамоат ташкилотларининг фаолиятини ўн биринчи беш йилликнинг социал-иқтисодий вазифаларини ҳал этишга, ижтимоий ишлаб чиқаришни янада ўстиришга қаратишга ҳаракат қилдилар.

Умуман ҳисобот даврида халқ ҳўжалигининг узлуксиз олға ривожланиши таъминланди. Ялпи ижтимоий маҳсулот-нинг ўсиши 19 процентни ташкил қилди, миллий даромад 23 процент қўпайиб, 21 миллиард сўмга етди. Саноат маҳ-сулотининг ҳажми 26 процент ошди, экономика аграр секто-рининг моддий-техникавий базиси мустаҳкамланди, озиқ-овқат маҳсулоти етиштириш бир мунча қўпайди. Напйтал қурилиш соҳисида беш йиллик мобайнида 34 миллиард сўм-дан кўпроқ, яъни аввалги беш йилликка нисбатан 23 процент ортик капитал маблағ ўзлаштирилди. Аҳоли жон бошига реал даромадлар қўпайди, ижтимоий истеъмол фондлари ошди, йў-жай қурилиши, савдо-сотик ва маиший хизмат, халқ маорифи, соғлиқни сақлаш, фан ва маданият, санъат, меҳнаткашларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказишни таш-кил қилиш, физкультура ва спорт янада ривожлантирилди. Шу билан бирга социал-иқтисодий ривожланишнинг асо-сий якунларини таҳлил этганда партияийи раҳбарликда ил-гари йўл қўйилган камчиликлар, шунингдек айрим жойлар-да экономикага енгил-ели ёндаиши одати давом этиб кела-ётганили республиканинг ишлаб чиқариш ва фан-техника потенциалдан фойдаланиш самарадорлиги даражасига жи-дй тўқсинлик қилаётганлигини яна бир марта таъкидлаб ўтиш керак бўлади.

Ишимиздаги энг катта нуқсон шундан иборатки, кейинги йилларда биз катта қурилишни авж олдириш, янги ишлаб чиқариш қувватларини жадал вужудга келтириш билан бир-га мутахассислар тайёрлаш ҳақида кам гахўрлик қилдик, ҳўжалик раҳбарларида иқтисодий фикрлашни ва ишлати омилкорлиқни сусг ривожлантирдик. Шу пайтга қадар бир қанча партия ташкилотларида вужудга келтирилган поте-нциалнинг юқори унумли самарадорлиги учун, республика-нинг мамлакат бойлигига қўшадиган ҳиссасини қўпайтириш учун қадрларнинг масъулияти псайтириб қўйилган.

Натигада экономикага сарфланаётган маблағ билан иш-лаб чиқаришнинг, ўсиши ўртасида жиждий номутаносилик вужудга келди. Мавжуд асосий ишлаб чиқариш фондлари жиҳатидан Ўзбекистон мамлакатда иттифокдош республи-калар ўртасида турткичи ўринда турибди. Аммо улардан самарасиз фойдаланилмоқда, шу фондларнинг ҳар сўми ҳи-собига олинаётган самара ўн йил ичида учдан бир баравар камайди. Машина-ускуналар иш сменаларининг коэффи-циенти псаймоқда. Ижтимоий ишлаб чиқаришга сарфлана-ётган материал қўпайиб бормоқда ва меҳнат сарфи даярли қамаймапти. Кейинги ўн йил мобайнида Ўзбекистон ССР-нинг мамлакат миллий даромади ҳосил қилишга қўша-ётган ҳиссаси амалда қўпаймади.

Мамлакат экономикаси — яхлит халқ ҳўжалик комплек-си эканини барча қадрларимиз юксак партияийи масъулият билан англашлари керак. Бу комплекс совет халқлари дўст-лигининг, меҳнаткашлар фаровонлигини оширишнинг, мам-лакат мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашнинг, урушнинг олдини олиш ва тинчликни сақлаб қоллишнинг моддий не-ғизидир. Давлат Ўзбекистонда барпо этилган иқтисодий те-нциалга умид қилди ва биз жуда кўп умумхалқ маблағи бутун жамиятга муносиб самара бериладиган аҳолига бу-лдан буген йўл қўя олмаимиз. Коммунистларнинг барча ла-возимдаги раҳбарларнинг, республика барча меҳнатчилари-нинг бурчи—ўн иккинчи беш йилликда туб бурилиш таъ-минлашдан, ўш самараси ва сифатини оширишдан, ташки-лий-иқтисодий ва социал резервларни иште солишдан, те-жамли ҳўжалик юритиш—ҳар бир партия ташкилотининг иши, ҳар бир меҳнат коллективининг иши бўлиб қоллишга эришилган иборат.

Бизнинг халқ ҳўжалитини интенсивлашдан иборат уму-мдават программасини ҳал этишга қўшадиган конкрет ҳи-самиз ўн иккинчи беш йилликда миллий даромадини 20 про-цент оширишдан, саноат маҳсулотини 24—27 процент, қиш-лоқ ҳўжалигининг ўртача йиллик ялли маҳсулоти ҳажмини 14—16 процент қўпайтиришдан иборатдир. Биз бу вазифа-ларни ҳар бир ишлаб чиқариш бўлимасида, ҳар бир иш жойида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, интизом ва тартибни қўпайтириш неғизида ҳал қилишимиз лозим.

Фан-техника тараққиёти—ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг туб масаласи

Ҳозирги даврда партия фан-техника тараққиёти асосида социал-иқтисодий ривожланишни жадаллаштиришни тарихий аҳамиятга молик вазифа деб ҳисобламоқда. Бу программа-вий талаб келгуси беш йил ва истиқболдаги планларга асос қилиб олинган. Республика экономикасида келганда, шуни айтиш керакки, халқ ҳўжалигининг аслида барча тармоқла-ри ишлаб чиқаришни рационализациялашга, технологияни янгилашга, тош маънода революцион силжишларни таъмин-лашга муҳтождир. Партия ташкилотлари, экономикани бош-қариш органлари, барча қадрларимиз айни шундай ёнда-шувларни қўзалаб иш туттиш лозим.

Ҳозир кўпгина раҳбарлар учун: ишни нимадан бошламоқ керак, деган масала қўпичча қўндаган бўлиб турибди. Уларнинг баъзилари фан-техника тараққиётини қорхоналар-

лимииз, партиянинг экономикани юксалтириш, уни 1 интенсив-лашдан иборат умувий йўлини рўёбга чиқаришимиз лозим. Республикада жадал ҳаракат қилиш учун ҳамма иш имконият-лар бор. Партиянинг продаси ва халқнинг меҳнатги билан Совет ҳокимияти йилларида қудратли иқтисодий потенциал вужудга келтирилди. Республикаимиз мамлакат барча халқ-ларининг ва аввало, улуг рус халқининг ёрдами билан қолқ, аграр чекка ўлкадан эндиликда йирик индустрия, ривожлан-ган қишлоқ ҳўжалиги, фан ва маданият ўлкасига 1 айланди. Бизнинг муваффақиятларимиз экономиканинг ва турмушнинг ҳамма соҳаларини такомиллаштириш йўлидан жўқулиш ва дадил олға силжишни нақадар тез ва қатъий таъминлай оли-шимизга кўп жиҳатдан боғлиқ бўлади.

Бизнинг съездимиз, унда қабул этиладиган қарорлар респу-блика социал-иқтисодий тараққиётини янада жадаллаштириш ва унинг мамлакат қудратини мустаҳкамлаш умумий иши-га қўшаётган ҳиссасини қўпайтиришнинг қудратли омили бўлиб хизмат қилиши керак. Ўзбекистон коммунистлари, меҳнаткашлари КПССнинг ички ва ташқи сиёсатини амал-ий иш билан, серурум меҳнат билан, ҳўжалик ва 1 маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларидаги ишни ахшшлаш 1 билан қўллаб-қувватлашлари керак.

Ўртоқлар, биз умуман мана шундай шарт-шарфортларда янги беш йилликка қадам қўймоқдамиз, 2000 йил

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ XXII СЪЕЗДИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҲИСОБОТИ

(Давоми. Бош 2, 3, 4-бетларда).

Ҳозир партия оммавий ахборот ва пропаганда воситалари-га, журналистлар ва нашриёт ходимлари катта армиясининг меҳнатига нисбатан қўяётган талаблар сиёсий аниқлик ва собиққадамлик, чуқур маъмулдорлик ва оперативлик, ахборотнинг янгиликларга бой бўлиши ва шаклнинг жозибадорлигидир. Республикада СССР халқларининг олти тилида 289 та газета, 80 тадан кўпроқ журнал ва бошқа даврий нашрлар чикаришмоқда, республиканинг иккита теле ва радио программаси орқали эшиттириш ва кўрсатувлар берилмоқда, ҳар йили 41 миллионга китоб чикарилмоқда. Бу — зўр идеологик потенциалдир.

Матбуот, телевидение, радио ҳозир салбий ҳодисаларни дидирроқ очиб ташламоқда, экономиканинг, ташкилотчилик, идеология ва ҳўжалик ишининг актуал проблемаларини активроқ кўтариб чиқмоқда. Бу соҳада муайян камчиликлар, хатолар ва нуқсонлар ҳам бор.

Кейинги вақтларда Марказий Комитет республика газеталарининг, телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитетининг, ЎзТАГ ва баъзи нашриётларнинг раҳбарлигини мустаҳкамлади. Партия комитетлари матбуотнинг фаолиятига доимо раҳбарлик қилиб туришлари, КПСС Марказий Комитетининг бутун матбуот, телевидение, радио эшиттириш сиёсий, партиявий қўрол бўлиши кераклиги тўғрисидаги кўрсатмаларига амал қилишлари зарур.

Қарши пропагандага эътиборни кучайтириш, унинг ҳужумкорлигини, самарадорлигини ошириш лозим. Синфий душман социализмга, марксизм-ленинча идеологияга, КПСС билан Совет давлатининг ички ва ташқи сиёсатига ўз ичкисини жиҳатидан мислсиз ҳурурлар қилмоқда. Ҳамма нарса— ёлгон-ишқ, тўхмат, сохтакорлик, хас-пўшаш усуллари ишга солинмоқда, аллақандам умри тугаган панисомизм гоёлари қайтадан кўтариб чиқилмоқда, миллатчилик эҳтирослари кучайтирилмоқда.

Партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, идеология муассасалари, оммавий ахборот воситалари қарши пропаганда ишининг аниқ ва таъсирчан системасини ишлаб чиқишлари, социализм тантанасининг муқарраллигини, капитализмнинг ҳалокатга тарихан маҳкумлигини ишонарли таразда кўрсатиб беришлари, одамларни душманга нисбатан синфий муросасизлик, сиёсий ҳўшёрлик, буржуа идеологияси ва ахлоқига нафрат руҳида тарбиялашлари керак.

Бизнинг бутун идеология ишимиз мустаҳкам илмий негизга таянади. Ҳозир ўзбек китобхона В. И. Ленин асарларининг 55 томли тўла тўпламини, марксизм-ленинизм классикларининг асарларини, партия ва ҳўкумат раҳбарларининг нутқларини ўз она тилида ўқиб ўрганиши мумкин.

Шу билан бирга республика нашриёт, полиграфия ва кинематография ишлари Давлат комитети, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги партия тарихи институти, нашриётлар аҳолининг сиёсий адабиётга ўсиб бораётган талабини дуруст эътиборга олмаётганлиги. Кўпчилиги китобларнинг маънавий талаб-эҳтиёлларига жавоб бермайдиган турли-туман бошроқлар, монографиялар китоб тоғида қолдирилганлиги.

Республика жамиятшўнослари социал-иқтисодий жараёнда ва ҳодисаларни чуқурроқ таҳлил этишлари, турмушга яқинроқ бўлишлари, ривожланишнинг кенг миқёсдаги таъсирларини ҳал этиш юзасидан аниқ-рақсон амалий тавсиялар ишлаб чиқишлари керак. Республика партия комитетлари олимларга ёрдам беришлари ва уларнинг тадқиқотларини йўлга солиб туришлари лозим. Айрим асарларда гоёвий хатолар ва янгиликлар йўл қўйилганлиги учун ҳам шундай қилиш мумкин.

Республика партия ташкилотли одамларни гоёвий-сиёсий тарбиялашда ижодкор зўёилларнинг ҳиссасини кўпайтиришга умид қилади. Кейинги йилларда республикамизда яратилган бир талай салмоқли адабиёт ва санъат асарлари маънавий турмушдаги мўҳим воқеа бўлди, улар ҳозирги замоннинг ютуқлари ва муаммоларини партиявий, ҳалқ позицияларида туриб, ёрқин образли бадиий шаклда тасвирлайди, одамларнинг маданий ўсншига қўмақлашади.

Бироқ кейинги вақтларда баъзи асарларда гоёвий чекленншлар, бадиий гўрлик ҳўлларига йўл қўйилганини, турмуш ҳақиқати ва тарих ҳақиқати бунга қўйилганини айтиб ўтмоқ керак. «Сўнгги бархан» ва «Бў нафаси» сингари «асарлар»нинг зарарли эканини ёзувчилар союзининг правлениси, нашриёт ходимлари ва бошқа масъул кишилар билан бўлсаларда, аммо уларга йўл очиб берганлар.

Марказий Комитет ижодий союзулар ва ташкилотларни мустаҳкамлаш, уларда юксак бадиий талабчанлик, ижодий изланиш мўҳитини вужудга келтириш юзасидан бир қанча чораларни кўрди. Энди бш ёзувчиларимиз, рассомларимиз, композиторларимиздан, театр ва кинодаги ижодий коллективлардан замонамизга муносиб янги ёрқин асарлар кутамиз.

Хуллас, ўртоқлар, одамларни тарбиялаш, интизом ва тартибни мустаҳкамлаш соҳасидаги ишмишда қатъий, изчил ва аниқ мақсадли кўзаловни чора-тадбирлар қўйилиши керак. Ишлаб чиқариш ва жамоат турмушининг ҳамма соҳаларида бўй бераётган тўб бурилиш одамларнинг онги ва қалбига ётиб бориши учун курашни кучайтиришни қатъий талаб қилади.

КПСС Марказий Комитетининг апрель ва октябрь Плениумлари, партиянинг съездлари программавий ҳужжатлари меҳнаткашларда катта умидлар туғдириди, оммавий гайрат-шижоатни юзага келтирди. Партия, идеология органларининг, жамини пропаганда ва агитация воситаларининг вазифаси партия ўртага қўйган мақсадлар амалга оширилишига ишончини кучайтиришдан, ҳар бир кишининг умумий сафдаги ўз роли ва ўрнини белгилаб олинишда унга ёрдам беришдан иборат.

КПСС XXVII съездининг қарорларини, программавий ҳужжатларини омманинг онига сингдириш, шу ҳужжатлар асосида ҳар бир меҳнат коллективиди янги қайта қурилишини ташминлаш — келгуси даврдаги ташкилотларни ва сиёсий фаолиятимизнинг мақсади ва маъноси, бош мазмунидир.

Ўртоқлар! Коммунистик жамият ақил қўрувчиларининг янги авлодларини тарбиялаб воғта етказиш биринчи даражали партиявий аҳамиятга молик ишдир. Шу муносабат билан умумий таълим ва ҳўнар мактабини ислоҳ қилиш алоҳида аҳамият касб этади.

Шу ислохот таълимда мувофиқ, республикада умумий ўрта ва ҳўнар таълимнинг структурасини ўзгартириш, таълим унумли меҳнат билан бариштириш, меҳнат коллективларини ўқувчиларга тарбия ва ҳўнар таълим беришга кенг жалб этиш соҳасида муайян иш қилинмоқда.

Ҳозир умумий таълим мактабларида 4,5 миллионга яқин бола, яъни республика аҳолисининг тўртдан бир қисми таълим олмақда. Ўн биринчи беш йиллик мўбайида мактабларда ўқинарлик микдори 708 мингта, ҳўнар-техника билим юрларида эса 35,5 мингта кўпайди. Ўқитувчилар армиясининг сафари тўлдирилди, улар ҳақида доимо зўр ғамхўрлик қилинмоқда.

Бироқ таълим-тарбия жараёнининг ҳозирги ҳўлати ва унинг моддий базаси ислохот қўйётган талабларга ҳали тўла жавоб бермайд. Ўқитувчиларнинг ва инженер-педагог ходимларнинг бир қисми ҳали ҳам ислохот гоёлларини ўзларига сингдириб олмаганлиги йўқ, улар эҳкисига ишломқодалар. Бу соҳада расминатчилик, процент кетидан қувиш ҳали ҳам кўп. Ҳамма жойда ҳам мактаблар ва ҳўнар-техника билим юрлари билан базавий корхоналарнинг коллективлари ўртасида кўнглидагидек алоқа ўрнатилган эмас. Ҳатто пойтахт Тошкент облатида ҳам мактаб ислохотини рўбига чиқариш комплекс планда кўзда тутилган 12 та мактабларда таълим-ишлаб чиқариш устанодасидан аттиги иккитаси ташкил этилди, корхоналарда мактаб ўқувчиларига ишлаб чиқариш таълими бериш учун 7000 та иш жойи барпо этилмади, қишлоқ мактаблари ўқувчиларининг аттиги чорак қисми ўқувчиларнинг ишлаб чиқариш бригадаларига жалб қилинган.

Кўпчилик мактабларда машғулотлар икки сменада олиб боришмоқда, мактабларнинг ярмиси мослаштирилган биналарда жойлашган. Ҳўнар-техника таълимидаги аҳвол ҳам яхши эмас. Кўпгина облатларда билим юрларига ўқувчилар қабул қилиш планлари бажарилмаптики. Ҳўнар-техника билим юрларини зарур асбоб-ускуна, станоклар билан таъминлаш проблемаси кескин бўлиб турибди. Ўўлажак ишчиларга шўнчаки касб ўргатишнинг ўзи кифоя эмас, балки ҳозирги ва эртанги кўннинг техникасини ҳам ўргатиш керак.

Партия комитетлари, маҳаллий Советлар ҳар бир мактабда ва ҳўнар-техника билим юртида таълим-тарбия жараёни қандай қайта қурилатганлиги билан чуқурроқ шўғулланишлари, ўқувчиларга таълим бериш ва ишлаб чиқариш меҳнатини ўргатиш учун моддий базани мустаҳкамлашга эътиборини кучайтиришлари, базавий корхоналарнинг бу ишдаги масъулиятини оширишлари зарур.

Ҳисобот даврида олий ва ўрта махсус таълим янада ривож топди. Ҳозирги вақтда республика халқ ҳўжалигида олий ва ўрта махсус маълумотли бир миллионга яқин дипломли мутахассис муваффақиятли меҳнат қилмоқда. Кейинги 5 йил мўбайида уларнинг сафига қарийб 600 минг киши қўшилди. Бироқ, шу мутахассисларни планлаштириш ва тайёрлашда ҳам жиждий камчиликлар бор. Ҳали ҳам биз барча тармоқларни ривожлантиришни интенсификация эътиборга олиб, халқ ҳўжалигининг инженерларга, агрономларга, олий ва ўрта махсус маълумотли бошқа мутахассисларга истиқболда бўладиган эҳтиёлларини ўргатишни ўзлаштириб ололмадик. Республика Госплани билан Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги техника тараққиёти учун ҳал қилувчи янги иختисослар бўйича кадрлар тайёрлаш масалаларини дадил ҳал этмаётганлиги.

Бўлажак мутахассисларнинг гоёвий ва граждандлик чиниқиш ҳам жуда мўҳимдир. Бу эса кенг миқёсда омаллашган ва республиканинг бир қанча олий ўқув юрларида аниқланган оилачилик ва таниш-билишчиқа, бошқа бузилишларга қарши курашни кучайтириш масалаларини жуда ўткир қилиб қўймоқда. Масалан, ўтган беш йилликда Тошкент университетига партияга қабул қилинган студентлардан қарийб ярмисини номенклатурадаги ходимларнинг фарзандлари бўлди. Олий ўқув юрлари ва техникумларнинг партия комитетлари, партия ташкилотлари принципаллик кўрсатишлари, бу масалаларни доимо диққат марказида тутишлари керак.

Турмуш каёб танлашни ўргатиш ҳамда олий ўқув юрларини, техникумларини, институтларни битириб чиққан кишилардан оқилона фойдаланиш проблемасини кўндаланг қилиб қўймоқда. Бу ишдаги нуқсонлар халқ ҳўжалиги мутахассислари орасида қўнмисизликнинг кучайишга олиб бормоқда. Ҳозирги вақтда республикада олий ва ўрта махсус маълумотли 200 мингта яқин киши ўз иختисоси бўйича ишламапти.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари, ҳалқ депутатлари Советларининг ижроия комитетлари маориф проблемаларини комплекс равишда ҳал қилишлари, унинг мазмунини доимо такомиллаштиришлари, ўқув-моддий базасини мустаҳкамлашлари зарур.

Бутун маориф системасини жуда мўҳим партиявий иш, деб билиш, бутун синфда ва дарсхонада ўқитганлар — мамлакатнинг эртанги кўни, унинг келажакги эканини, улар учини миғт йилликда коммунистик бунёдкорлик ишларини давом эттиришлари лозимлигини ёзда тутиш керак.

Биз социал адолат, социалистик турмуш нормаларни учун курашда ҳам ишлотириш сўзидан, ҳам қўнунинг қўндаланг тўла-тўқис фойдаланишимиз лозим. Бироқ, республикада партиявий раҳбарлик сўсайтини оқибатдаги социалистик турмуш тарзига эид иллатларга қарши курашининг ҳўкуқий асосига ачягина путур етганлиги маълум бўлди. Назоратсизлик шароитида ҳўкуқни ҳимоя қилиш органларига сиёсий жиҳаддан гўр, ўз обрўсини тўққан, номуносиб кишилар суқилиб кўриб олдилар, бу кимсалар жиноятчиларнинг ва турли-туман товламачиларнинг райига қараб давлат манфаатларига ва социалистик қўнунчиликка хиёнат қилдилар.

Прокуратура, ички ишлар ва юстиция органларининг собиқ раҳбарлиги қўнунчиликни қўрол равишда бузишларига қарши тура олмадилар. Олий ва халқ судларининг ишларида кўп камчиликларга йўл қўйилди. Ҳозир бу органлар текшириб кўрилган, етук кадрлар билан мустаҳкамланди, бу ерга марказий аппаратдан, шўнунгдек республика меҳнат коллективлари ва партия ташкилотларидан ачягина кўчлар

III. Партиявий раҳбарликни замонавий талаблар даражасига кўтарарайлик

Ўртоқлар!

Ҳозирги шароитда совет жамиятининг турмушида партиянинг раҳбарлиги роли қўнунчилиги равишда олиб бораётганлиги КПССнинг янги тахрирдаги Программаси лойиҳасида тасвирланган. Барча партия комитетларига ва ташкилотларига, ҳар бир коммунистга нисбатан қўйилаётган талабларнинг олиб бориши шу билан белгиланади, бу эса КПСС Уставига тақлиф этилаётган ўзгартиришларда ўз ифодасини топади.

Республика партия ташкилотлари ва меҳнат коллективларида мана шу энг мўҳим съездлари ҳўжжатлари лойиҳаларининг ҳўқоқмасини завқ-шавқ ва зўр манфаатдорлик билан ўтди. Йиғилишларда, конференцияларда 8,2 мингтага яқин тақлиф киритилди.

Бутун партия билан биргаликда Ўзбекистон Компартияси ҳам ўз фаолиятини қайта қуриш соҳасида сабот билан иш олиб бормоқда. Ҳисобот даврида республика партия ташкилотли сафига 73 минг киши қўшилди ва ҳозир унинг сафларида 640 мингдан кўпроқ КПСС аъзоси ва аъзолигига кандидат бор. Халқ ҳўжалигида ишлаб турган коммунистларнинг тўртдан ўн қисми моддий ишлаб чиқариш соҳасида меҳнат қилмоқда.

Республика партия комитетлари партияга аъзо бўлишининг ленинча принципларига амал қилиб, КПСС сафларини асосан илгор ишчи ва колхозчилик ҳисобига тўлдиринишга доимо эътибор бериб келди. Ўтган беш йил ичида республика партия ташкилотли составидаги ишчилар сон 45 минг кишига кўпайди ва ҳозир 255 минг кишидан олиб кетди. Шу вақт ичида партияга салкам 20 минг колхозчи кирди. КПССга қабул қилинганларнинг тўртдан бир қисми халқ ҳўжалиги мутахассислари, зўёилларнинг энг яхши намояндаларидир. Ёшлар, хотин-қизларнинг партияга кириши муттасил кўпайиб бормоқда.

Марказий Комитет, область, шаҳар, район партия комитетлари бошланғич партия ташкилотлари партиянинг негизи, унинг сиёсатини бевосита турмушга таъбиқ етзувчи эканини эътиборга олиб, уларнинг ишини активлаштириш, меҳнат коллективларидаги таъсирини кучайтириш тадбирларини кўриб келдилар.

Партия комитетлари министрликларнинг ва идоралар, корхоналар ва ҳўжаликларнинг, ташкилот ва муассасаларнинг фаолияти билан боғлиқ бўлган тобора кўпроқ масалаларни бошланғич партия ташкилотларининг иши орқали кўриб чиқмоқдалар.

Республикада аёж олиб кетган бошланғич партия ташкилотлари жанговарлигининг кўриш улар фаолиятини яхшилашнинг таъсирчан формаси бўлиб қолди, шу қўриқ давомида 125 минг партия аъзоси билан Устав ва хизмат бурчлари, жамоат тошприқларини қандай бажараётганлиги тўғрисида яқна сўхбатлар ўтказилди. Кейинги бир йрим йил мўбайида юз мингта яқин коммунист, шу жумладан 35 мингдан кўпроқ раҳбар ходим йиғилишларда ҳисоб берди. Келгусида ҳам шу тажрибадан фойдаланиш лозим. КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съездининг коммунистларнинг авангардлик ролини ошириш ҳамда уларнинг ишлаб чиқариш ва жамоат турмушидаги активлигини ривожлантириш тўғрисидаги қарорларини бажариш юзасидан Ўзбекистон Компартияси Самарқанд область комитетининг иши тўғрисидаги» қарорида берилган кўрсатмалар ва тавсиялар тўла-тўқис амалга оширилиши керак.

Партия ташкилотларининг жанговарлиги, унинг таъсирини қўп жиҳаддан партом ёки бюро секретарининг, аъзоларининг оруб-эътиборига, принципаллигига боғлиқ бўлади. Шу сабабли ўқазилган ҳисобот-сўёлол кампанияси давомида сайлаб қўйиладиган партия активларини танлашга жуда катта эътибор берилди. Кўпгина партия ташкилотларига ёш, янги кўчлар раҳбарлик қила бошлади. Секретарларнинг сифат состави сезиларли равишда яхшиланди. Энди уларнинг жуда кўпчилиги ўз тармоғидаги мутахассислар бўлиб, ишлаб чиқаришда ишларга янада билимдонлик билан таъсир ўтказад оладилар.

Умуман ҳисобот ва сайловлар коммунистларнинг активлиги, ишчиларни ошган, принципаллигидан танқид ва ўз-ўзини танқид, ишларнинг аҳволи учун юксак талабчанлик ва масъулият вазиятида ўтди. Кейинги йиллар мўбайида биринчи марта бир қанча партия гуруҳлари, цех ва бошланғич партия ташкилотларининг маъмурият фаолиятини назорат қилувчи комиссияларнинг фаолияти қўнжарсиз, деб топилиди. Йиғилишларда 190 мингтага яқин танқидий мўлоҳаза ва тақлиф айтилди, улардан кўпи ҳозирнинг ўзидаёқ амалга оширилди, қолганлари контрол остига олинди, иш планларида киритилди.

Мана шуларнинг ҳаммаси қўн партия бўғинларининг фаолиятини тубдан яхшилаш учун шарт-шароит яратди. Аммо бу соҳадаги ишни бир дақиқа ҳам бўшаштириб бўлмайд. Кўпгина партия ташкилотлари ўз ишларини ҳозирча жуда секинлик билан қайта қўрмоқдалар, контрол қилиш ҳўкуқидан сўст фойдаланмоқдалар, базилари эса мўтлақо фойдаланмаётганлар, камчиликларга қарши курашда муносиб равишда жанговарлик ва ҳўкумдорлик кўрсатмайтишлар.

юборилди. Компартия Марказий Комитетининг маъмурий органлар бўлимига раҳбарлиги кучайтирилди.

Мана шуларнинг ҳаммаси оператив вазиятга таъсир қилди, жиноятчиликка қарши кураш кучайтирилди, социалистик қўнунчилик қарор топирилмоқда, жамоат тартибни мустаҳкамланмоқда. Аммо бу соҳадаги аҳвол ҳали ҳам кескин бўлиб турибди. Ҳамон республикада порахўрлик, юлғичлик, чайдовчилик, ичкиликбозлик сингари яроқсиз ҳодисалар кўриниб қолмоқда, қўшиб ёзиш, кўзбўямачилик, жиноятчилик тугатилгани йўқ.

Совет жамияти ривожланишининг шундай даражасига етиб бордики, энди ҳўкуқлар ва қўнунчилик бузилишига тоқат қила олмайд. Шу сабабли республика партия, совет, ҳўкуқни муҳофаза қилиш органлари мустаҳкам, онгли интизом, камчиликларга нисбатан, жамият манфаатларига эид ҳар қандай қўрнинишларга нисбатан муросасизлик ҳар бир кишини, кенг жамоатчилик учун норма бўлиб қоллишига эришишни ўзларининг энг мўҳим вазифаси деб билишлари лозим.

Ички ишлар системасида вужудга келтирилган сиёсий органлар ҳўкуқ-тартиботни ва қўнунчиликни мустаҳкамлаш соҳасида ўтказилаётган ишда алоҳида роль ўйнайдилар. Улар маҳаллий партия ва комсомол органлари билан мустаҳкам ҳамкорликда бутун ички ишлар системасидаги партиявий-сиёсий ва маданий-маърифий ишни анча яхшилашлари, милиция кадрларини чекленншларнинг шонли аъзаларини руҳида тарбиялашлари керак. Ҳар бир ходим партиянинг сифатини чуқур билишига, ҳаммаша ва ҳар жойда юксак сиёсий ҳўшёрлик кўрсатишига, ўзининг хизмат ва жамоат бурчини нуқсонсиз бажаришига, давлат манфаатларини қатъий деб билан ҳимоя қилишига, граждандларга ёрдам бериш, уларни жиний тақовушлардан ҳимоя қилишга ўз вақтида етиб боришга тайёр бўлиб туришга интилоқ керак.

Халқ мулкни ўғирлашининг, меҳнатсиз қилинган даромадларнинг ҳамма каналларини тўсиб қўйиш юзасидан янада кескин чоралар кўриш зарур. Прокуратура, ички ишлар органлари, айниқса БХСС хизмати ҳали ҳам талончилар, порахўрлар, чайдовчиларнинг жиний ишлари лайини етарли равишда оператив қирқиб ташламайтилар. Уларнинг ҳаракатлари қўпича олдирини олиш тўсида бўлмапти.

Тошкент, Самарқанд, Фарғона, Қарши ва бошқа шаҳарларда меҳнаткашларни, айниқса балогатга етмаганларни ҳўкуқий жиҳатдан тарбиялаш чоралари сўст амалга оширилмоқда. Милиция, прокуратура, судлар, шўнунгдек кўнглили халқ дружиналари, оператив комсомол отрядлари, жамоат тартибни муҳофаза қилиш пунктлари ҳўкуқ бўзиш ҳўлларида қарши янада активроқ курашишлари, жамоатчилик билан алоқани мустаҳкамлашлари, жиноятнинг олдини олиш иши билан кўпроқ шўғулланишлари лозим.

Ичкиликбозлик ва алкооголизм жиждий социал иллат бўлиб қолмоқда. Бироқ КПСС Марказий Комитети шу масала юзасидан қарор қабул қилганидан кейин ўтган ойлари айрим жойларда партия бошлаган ишни вақтинчалик кампания, деб ҳисоблаганиларини кўрсатиб турибди. Партия комитетларининг вазифаси кадрларга, бутун аҳолига ҳўшёрликни турмуш нормаси сифатида қарор топтириш — жуда мўҳим умумпартия, умумдавлат вазифаси эканини ўқиб олишда ёрдам беришдан иборат. Бу вазифа қатъий билан онгшмай ҳал қилиниши керак ва албатта ҳал этилади.

Салбий ҳодисаларнинг, хизмат мавқенини суиниетмол қилишларнинг, ҳўжасизлик ва ўғирлик ҳўллорининг қўпчилиги ҳали ҳам партия ташкилотларининг ташаббуси билан очилаётгани йўқ. Буннинг устига айрим партия ташкилотлари аҳоли бўзилган раҳбарларини ҳимоя қилишга, уларни жаовбарликдан сақлаб қоллишга уринмоқдалар. «Джизакстрой» бирлашмасида худди шундай бўлди. Унинг собиқ бош директори Л. Я. Терман танқидни бўғналтири, оммавий равишда қўшиб ёганлиги ва кўзбўямачилиги учун КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги партия контроли комитетининг қарорига мувофиқ партиядан ўчирилди. Ҳозир у жиний жаовбарликка тортилди. Бу товламачи бир неча миллион сўмлик зарар етказди. Шу билан бирга бирлашма, партомкида мана шу ҳўддан ташқари айниган раҳбарнинг ҳимоячилари топилиб қолди, уни ҳимоя қилиш учун имзо тўплаш уюштирилди, марказий органларга воситачилар юборилди. Аммо бу нараса область партия комитетини ҳам, унинг биринчи секретари И. С. Умаровни ҳам ташвишга солмади. Область партия комитетининг секретарлари ва айниқса биринчи секретари аввало сиёсий раҳбар бўлиши, одамларнинг дили ва кайфиятини, ҳар бир бошланғич партия ташкилотидидаги ҳаётни ва маънавий-психологик вазиятини сезиб туриши керак.

КПСС Марказий Комитети 1985 йил апрель Пленумининг барча иш соҳаларида юксак ишчанлик, ушўқчилик ва интизомни қарор топтириш тўғрисидаги йўл-ўйриқларини амалга ошира бориб, Марказий Комитет сиёсий раҳбарлик органлари сифатида партия комитетларининг ролини кучайтиришга алоҳида эътибор берди.

Аммо барча область, шаҳар, район партия комитетлари ленинча раҳбарлик услубини тўла-тўқис эгаллаб олишлари учун ҳали кўп ишлар керак бўлади.

Танқид ва ўз-ўзини танқид тарбиянинг, бутун партия ишини такомиллаштиришнинг қудратли воситасидир. В. И. Ленин бизни ўзига бино қўйишдан ва муваффақиятлардан маърурлаиб кетишдан, у нафрат билан коммунистни табақурилик деб атаган нарсалардан энг хатарли касалликдан огоҳлантиргандек огоҳлантирган эди. Партия ҳозир ҳам танқидни бажарилаётган ишларнинг натижаларини объектив ва талабчан руҳда анализ қилишининг, вужудга келаётган зиддиятларни бартараф этишининг гоёт мўҳим воситаси, олға томон ҳаракатимизга ҳалакат бераётган барча зарарли ва ёт нарсалардан тозалашнинг қудратли кучи деб билимоқда.

Яқин вақтларгача республика партия ташкилотларида танқид қилиш тақийлаб қўйилган жуда кенг зоналар ва қўлдан-қўп мавзулар бўлганлиги съезд делегатларига яхши маълум. Ҳозир аҳвол тўзатишмоқда. Бироқ, бу ленинча қоида ҳамма жойда қўндаллик норма бўлиб қолди, деб ҳали айтиб бўлмайди. Баъзи жойларда, жумладан, Тошкент, Самарқанд, Сирдарё облатлари ташкилотларининг ҳисобот-сўёлол йиғилишларида танқид ҳали ҳам эгасиз бўлиб, юқори органлар шаънига ҳар хил илтимослар ва тилақлар формасида нэҳор этилди.

КПСС Марказий Комитети бизга коммунистлар, барча меҳнаткашлар билан тўғридан-тўғри, рўй-рост, ҳалоол сўзлашни намунасини кўрсатмоқда. Бундай вазиятда тийёғламлик, лаганбардорлик, ҳўшомадўрлик, амалдорларга қуллўқ қилиш ҳўлларига маънавий порахўрлик деб баҳо берилиши керак. Буннинг учун эса шундай пора бераётганлар ҳам, уни олаётганлар ҳам жаовбар бўлишлари лозим.

Айтилган гапларга шўни илова қилиш керакки, танқиднинг ишчан, амалий ҳаракатини қарор топтириб, ривожлантиришимиз, ғалимсинкидан иборат уйдирмаларга ҳам, шўнунгдек танқидни бўғиш йўлидаги оз бўлсада уринишларга ҳам қатъий зарба беришимиз зарур. Ўтинишгагина эмас, шу билан бирга ҳозирги даврга ҳам танқидий баҳо бериш, барча ишчимизнинг самарадорлигини талабчанлик билан таҳлил этишимиз керак.

Кейинги вақтларда, сайлаб қўйиладиган партия органлари фаолиятида коллегияликка онгшмай рию этиш юзасидан қатъий чоралар қўрилди. Республика партия ташкилотлида Марказий Комитет секретарларининг сайлаб қўйилган активлар билан энг мўҳим ва катта проблемаларга бағишланган учрашув ҳамда сўхбатлари каби коллектив равишда муҳокама қилишнинг қизилқарғи формаси вужудга келди. Марказий Комитет, область, шаҳар, район партия комитетлари бюросининг мажлисларида кўпроқ ошқорға фикрлашиб олинладиган бўлиб қолди.

Аммо бу соҳада ҳам ҳали кўпгина ишлар қилиш керак. Энг мураккаб масалаларни дастлабки тарзда ишлаб чиқишга активларни жалб этиш норма бўлиб қоллиш лозим.

Бироқ, коллегиялик, масалан, Қорақалғистон область партия комитетида бўлгани каби битмас-туганмас кенашлар ва мажлисбозликлардан иборат эмас. Область комитетининг бюроси, унинг биринчи секретари К. Саликов ҳар қандай, ҳатто энг оддий жорий масалалар ҳуусида ҳам узоқ фикрлашувларни уюштирмоқдалар. Бу ҳол, кадрлар вазифасига кирувчи масалалар юзасидан қарорлар қабул қилишда уларнинг мустақиллигини сўсайтиради.

Сўз билан иш бирлигини қатъийан мустаҳкамлаш, контрол ва ижроия текширишни йўлга қўйишни кучайтириш керак. Жуда қўлпаб қарорларни чиқариб, лекин уларнинг бажарилишини контрол қилмаётган ва ҳатто Ҳовос район партия комитетида бўлгани каби шу қарорларни бошланғич партия ташкилотларига, ижроичаларга етказмаётган партия комитетлари, совет ва давлат органлари ҳали ҳам мавжуд.

Шўни эътироф этиш керакки, республи

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНING XXI СЪЕЗДИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҲИСОБОТИ

(Давоми. Бош 2, 3, 4 ва 5-бетларда).

Қадрлар тўғрисидаги гапни тугаллаб, шунинг таъкидлаш кераки, ҳозир республика партия ташкилотиди олдиди муҳим ва масъулиятли вазифа турибди: кадрлар билан ишлашнинг шундай системаси яратилиши кераки, бундай система раҳбарлар ишнинг юқоридан ҳам, қуйдан ҳам, аввало бошланғич партия ташкилотлари томонидан доимий контрол қилиб туриши таъминлаши, Устав нормалари ва талабларидан ҳар қандай огишга имкон бермай қуйидаги ташқар кадрларни доимий камолотга, янги қарорларни, ишлаб чиқариш резервларини қидириб топишга ундайдиган, ташаббускорлик ва социалистик омиликорликка кенг имконият яратиб берадиган бўлиши. Андижон, Навоий, Сирдарё, Хоразм област партия комитетларида янги биринчи секретарлар раҳбар бўлишди. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети М. М. Орипов, А. С. Ефимов, А. Ф. Клешиков, М. М. Мирқосимов ўртоқлар ана шу област партия ташкилотларининг фаолиятида янгилик киритилган, ишчилик ва ташаббускорлик намунасини кўрсатадилар, ўзларини далил қарорлардан ҷуммайдиган сергайрат раҳбар сифатига намоён этишди, деб умид қилади.

Марказий Комитет ва партия органлари ташаббуссизлик, фаолиятсизликдан қўра иш манфаатларини қўзала, асосли таваккалчиликда йўл қўйилган хатони кўпроқ кечиринишга тайёрлар. Пассивлик яроқсиз иш услуби деб қаралади. Бугунги кун талаби шундай бўлиб, барча раҳбарларга шу талаб қўйилади.

Ўртоқлар! Совет жамиятининг етакчи кучи ва раҳбар ўзга бўлиши партия сиёсий системанинг барча бўғинларида — Советлар, касаба союзлари, комсомолга ҳамда мамлакат аҳолиси барча табақаларининг, ҳамма миллатлар ва элларнинг бирлигини ҳамда ўзига хос манфаатларини ифода этувчи бошқа жамоат ташкилотларига доимо таянмоқда.

КПСС ҳалқ депутатлари Советларнинг фаолиятини ҳар томонлама яхшилаш тўғрисида муттасил ғамхўрлик қилмоқда. Кейинги вақтларда республика Олий Совети ва маҳаллий Советларнинг ишида демократик принциплар: ошқоралик, депутатларнинг мунтазам ҳисоботлари тўлиқроқ амалга оширилмоқда. Олий Совет ва маҳаллий Советларнинг саставида 104 мингдан кўпроқ илгор ишчи, колхозчи, зиёлиларнинг вакиллари бор. Жойларда ва ижроия комитетларнинг мажлисларида давлат ҳамда жамоат органлари раҳбарларининг ҳисоботлари тингланмоқда, депутатларнинг сўровлари, нақзалар бажарилганлиги тўғрисида сайловчиларни ҳабардор қилиб туриш кенг омалашмоқда.

Кейинги вақтларда Олий Совет Президиуми, унинг раҳбарлигида эса маҳаллий Советлар ҳам республикани социалистик ривожлантириш ақтуал масалаларини дадириб ўртага қўйиб, ҳал этадиган бўлиб қолишди. Совет органлари бу фаолиятда Марказий Комитет ва партия комитетлари, дан ҳар томонлама мадад олмақдалар.

Шу билан бирга кўпгина Советларнинг иш сависис ҳаёт талабларидан оғда қолмоқда, Советлар ўзларига бериб қўйилган ҳуқуқ ва ваколатлардан тўла-тўқис фойдаланмаптилар.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ва унинг Раиси О.У. Салимов ўзларига тааллуқли масалаларни ҳал этишда, меҳнаткашларнинг Конституциядаги ҳуқуқларини таъминлашда, совет кишиларнинг талаб ва эҳтиёжларини тўлиқроқ қондиришда кўпроқ ташаббускорлик ва қатъий кўрсатишлари, умумда давлат манфаатлари билан маҳаллий манфаатлар тўғрисида олиб борилишини таъминлашлари лозим. Шаҳарлар ва қишлоқларни комплекс ривожлантириш учун ҳалқ ҳокимияти органлари ўз территорияларидаги барча қорхоналар, ташкилотлар ва ҳўжаликлар қайси идора-ларга қарашли эканлигиндан қатъи назар ўларнинг маблар ва имкониятларини сафарбар этишлари керак.

Партия ташкилотлари, ҳалқ депутатлари Советлари ҳалқ контрол органлари раҳбарлигини муттасил яхшилашлари, омивий, доимий ишловчи, самарали ва ошқора контролни ташкил этишда ленинча принциплар муттасил амалга оширилишига эришишлари зарур. Бу органлари бундан бунён ҳам синалган кадрлар билан мустаҳкамлаш, ўларнинг иш формалари ва методларини тақомиллаштириш, салбий ҳўлатларга қарши курашда, социалистик мулкни ўғирлаш учун энг кичик тирқишларни ҳам ёпиб қўйишда ҳўжумкорлик ва муросасизликка эришиш керак.

Ўз сафларида 6,5 миллион меҳнаткашни бирлаштирган республика касаба союзларининг роли ва активлигини ошириш тўғрисида доимий ғамхўрлик қилинганлиги ҳисобот даврита хос ҳўсусятди. КПССнинг янги тахрирати Программа-

си лойиҳасида таъкидланганидек, касаба союзлари ўларнинг асосий вазифаларини ишчилик билан бажариб боришлари: ҳалқ бойлигини қўлайтиришга, кишиларнинг меҳнат, турмуш ва дам олиш шароитларини яхшилашга бутун чоралар билан кўмаклашишлари, меҳнаткашларнинг ҳўқуқ ва манфаатларини ҳўйма қўлайтириш, омиван коммунистик руҳда тарбиялаш билан доимо шўғулланишлари, уни ишлаб чиқариш ва жамоат ишларини бошқаришга жалб этишлари лозим. Меҳнат коллективлари тўғрисидаги Қонун талабларига таяниб меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашга, социал адолат принципларини қарор топтиришга муттасил эриша бориш зарур. Жамоат ташкилотлари, меҳнаткашларнинг ўзлари ўғирлик ва қўшиб ёзишларга, порахўрлик ва чайқовчиликка, ишроғарчилик ва нобудгарчиликларга, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқаришчиликка, прогўулар ва ичкиликбозликка қарши ғоят қатъий ва муросасиз кураш олиб боришлари лозим.

Социалистик мусобақа ижтимоий-сиёсий ва меҳнат афалитини оширишнинг қўдратли воситасидир. КПСС XXVII съездининг муносиб кўтиб олиш учун ҳаракат чинакам умум-халқ тусини олди, ҳўзир бу ҳаракатда 2,5 миллион ишчи, колхозчи, муҳтажасис ва хизматчи қатнашмоқда. Шу билан бирга социалистик мусобақани ташкил этишда расмийлик, бир хиллик, таъбирларини қалаштириб юбориш ҳўллари ҳамон учраб турибди. Мусобақадорларнинг қўғ-ғайратлари ҳаминча ҳам юксак пировард натижаларга эришишга қаратилган, деб бўлмади. Республика сановатида мусобақада қатнашган ҳам тўққиз кишининг бири социалистик маж-бўриятини эмас, ҳатто давлат планини ҳам бақармайти. 1990 йилда XII беш йилликнинг контрол рақамларидан ошиб кетадиган марраларга эришиш мажбўриятини қабул қилган Волжск автозаводи ҳодимларининг ташаббуси расман қўллаб-қувватланди. Қўрақалпоғистон АССР, Жиззах, Сирдарё областларининг, Қўрилиш министрлигининг, «Главсред-азирсовхозстрой»нинг касаба союз ташкилотлари эса бу ҳаракатда умуман иштирок этмаптилар.

Ёшлар ўртасида олиб бориладиган ташкилотчилик ва сиёсий ишлар, комсомол ташкилотларига партия раҳбарли-гини яхшилаш ва ёшларни коммунистик руҳда тарбиялашда ўларнинг ролини ошириш муҳим проблема бўлиб қолмоқда. Ўзбекистон комсомол ташкилотини 3,3 миллионга яқин йигит ва қизни бириштирган. Улар Ўзбекистоннинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришда актив қатнашшига интиломоқдалар. Ёшлар партия билан халқнинг шонли револю-цион, жанговар ва меҳнат ананаларига содиқдирлар.

Комсомол ишида сафсатабозлик, қўруқ дабдаба-бозлик, ҳар хил шов-шувли кампанибозликлар ҳамон кўп. Комсомол комитетлари кўпгина қўймадли ташаббусларни олға суралдилар, аммо тез орада ўларни унутиб қўйдилар. Комсомол ташкилотлари ёшларни новаторларча меҳнат ме-тодларига, техникавий ижодиётга, энг муҳим халқ ҳўжалик объектлари қўрилишига ҳали сўст сафарбар этмоқдалар. Ўзбекистоннинг йигит ва қизлари республика ҳамда мамла-катнинг янги иқтисодий районоларини ўзлаштиришда ана ҳам активроқ иштирок этишлари мумкин ва лозим.

Республикадаги мураккаб социал вазият ёшларга ҳам таъсир ўтказди. Раҳбар ҳодимларнинг фарзандлари номуно-сиб равишда комсомол органларига қўйрилганликлари, улар илмий муассасаларга жойлаштириб қўйилганликлари, Совет Армияси сафларида хизмат қилишдан олиб қолинган-ликлари ёшлар тарбиясига айниқса зарар етказди. Бир қанча ўқув юртиларида сиёсий-тарбиявий ишларнинг ташлаб қўйил-ганлиги, студентларни қабул қилиш ҳамда бетириб чиққан кишиларни тақсимлашдаги порахўрлик ва таъмагирлик сар-қитлари салбий таъсир ўтказди.

Партия комитетлари КПСС Марказий Комитетининг ком-сомолга доир маълум қарори талабларига мувофиқ комсомол ташкилотларига раҳбарлигини тўдан яхшилашлари лозим.

Ёшларни ватанпарварлик руҳида тарбиялашда, республика партия ташкилотини олиб бораётган кўпгина масалаларни ҳал этишда Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округи жангчилари билан чамбарчас алоқа муҳим роль ўйнади. Партия комитетлари ва сиёсий органларнинг чамбарчас ба-ҳамжиҳат ҳаракати, меҳнат коллективларининг ҳарбий қисм-лар ва билим юртилари билан мустаҳкам дўстлиги бутун таш-килотчилик ва идеология фаолиятининг кучайтиришга кў-маклашмоқда. Партия, касаба союз, комсомол ташкилотла-ри бундан бунён ҳам Совет Армияси билан дўстлигини мустаҳ-камлашлари ҳамда меҳнаткашларни, айниқса, ёшларни ҳар-бий ватанпарварлик руҳида тарбиялаш юзасидан биргалик-даги ишларни кучайтиришлари лозим. Совет Армияси халқ-нинг жон-тани бўлиши фарзанди, мардлик ва ёшларни ҳи-ниқтириш мактабидир.

Ўртоқлар! Партия, совет, ҳўжалик органларининг ишини қайта таш-кил этиш учун, республикада вазиятнинг соғломлаштиришдан иборат қийин жараёни жадаллаштириш учун Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети секретарлари зиммасига алоҳида масъулият тушди.

Идеологик, сиёсий-тарбиявий ишлар ижодий муносабатни, янги формаларни дадил излаб топиши, одад бўлиб қолган бир хилдаги қўйиллардан қатъиян воз кечишни талаб қилади. Шу муносабат билан идеология бўлимли ва муассасаларин-нинг ташаббускорлиги ҳамда масъулиятини бутун чоралар билан кучайтириш, уларга кўпроқ ишонч бидириш, ўлар-нинг қўғ-ғайратларини қўллаб-қувватлаш зарур. Шу масала-ларга раҳбарлик қилувчи Марказий Комитет секретари Р. Ҳ. Абдуллаева идеология органларининг фаолиятини зару-ридан зиёд рағбатланда солиб қўймоқда, кўпгина қатта ва кичик масалаларни ҳал этишда ўз зиммасига олмақда. Иде-ология ишида кўпроқ мунтазамлик, системалилик, республи-када маънавий турмуш ва ижтимоий оғтининг энг муҳим проблемаларига комплекс ёндашув бўлишини тиламоқчимиз.

Марказий Комитетнинг собиқ секретари Е. А. Айтуровот кейинги вақтларда ағвар сановат комплекси барча бўғинла-рининг ишини йўналтириб турди, у республика халқ ҳўжа-лиги шу мураккаб тармоқнинг энг асосий масалаларини ҳал этишга тўдан ёндашди йўлларини топа олмади. Унинг ўзи ва у раҳбарлик қилган қишлоқ ҳўжалиги ҳамда озиқ-овқат сановати, сув ҳўжалиги бўлимли жойини ишлаб чиқар-иш ишлари билан ҳаддан ташқари кўп шўғулланган, қўпгина ишнинг стратегик проблемалари ва йўналишларини диққат марказидан чиқариб қўйдилар. Яқинда Марказий Ко-митет секретари юксак лавозимга сайланган В. А. Антонов шўнга эътиборни қаратиш керак.

В. П. Анишев республикада сановатга раҳбарлик билан етарли вақт шўғулланган бўлишига қарамай, у XII беш йил-лик планларини тузиш масалаларини ўз қўлига олабдилар. Ҳўзир Марказий Комитетнинг иккинчи секретари сифатида у Марказий Комитет аппарати, жойлардаги партия органла-ри ишларини тўдан яхшилашга кўпроқ иштирок этиш, партия-нинг ҳўзирги талаблари асосида қабул қилинган қарор-ларнинг бажарилиш устидан контроллик системасини тақо-миллаштириш зарур.

Ҳўзирги мураккаб вазиятда Марказий Комитет Бюроси-нинг аҳиллик билан аниқ-лукта ишлаши айниқса муҳимдир. Шунинг эътирофи этиш керакики, мен бюро аъзоларининг қўғ-ғайратларини республика партия ташкилотиди олдиди турган бош вазифаларни ҳал этишга ҳаминча ҳам етарли даражада йўналтириб туришга муваффақ бўла олмадим. Марказий Ко-митетнинг биринчи секретари Бюронинг ишида ошқор ва принципиал фикрлаш олиш, қарорлар қабул қилишда чи-накам коллегиялик, ўзаро ишонч ва талабчанлик муҳитини қарор топтириш учун кўп иш қилиш керак бўлади, деб ўйлайман.

Ўртоқлар! Икки кундан кейин съездининг ўз ишини тугаллайди ва Ўзбекистон Компартиясининг янги саставиди Марказий Ко-митети қабул қилинган қарорларни амалга оширишга кири-лади. Шу бондан ҳисобот докладыни тугаллаб туриб, сайла-б қўйилган активларининг, республикадаги вазият-нинг тезроқ соғломлаштириш учун, уни янги юксак марралар-га олиб чиқиш учун, ҳўзир партия талаб қилингандек бутун фаолиятинини қайта қўриш учун курашга бошчилик қилишни коммунистлар ишониб топширадиган кишиларнинг ғоят қатта роли ҳамда улар зиммасига тушадиган масъу-лият тўғрисида алоҳида айтиб ўтқиман.

Мураккаб, қизғин иш олиб боришимизга тўғри келди, бизнинг йўналишда ҳали кўпгина қийинчиликлар учрайди. Ҳар биримиз партия нормалари ва принципларига оғишмай рияоз этилиши босқинчилига қатъий туриб, партия ва давлат манфаатларини муросасизлик билан ҳўйма қилган тақдирда беш ана шу қийинчиликларни бартафр этиб, аҳволни қатъиян ва узил-кесил тўғирлай оламиз.

Партия Марказий Комитетининг, област, шаҳар, район партия комитетларининг аъзолари, коммунистлар — Со-ветларнинг депутатлари, халқ контроли, касаба союзлари, комсомол активлари — булар республика партия ташкило-ти кўп минг кишилик армиясининг зарбдор отрядидир. Ҳа-минча ва ҳар ишда олдиди бўлиш, барча бунёдкорлик иш-ларида пешқадамлик қилиш, ўзининг партиявий ва гражд-данлик бурчини ҳалол ва масъулиятни ҳис этиб бажариш намунасини кўрсатиш — ўларнинг бурчи ва вазифасидир. Ун иккинчи беш йилликнинг дастлабки бир неча ўн кунини

ўтди. Бизнинг ўйлаб ўтиришга вақтимиз йўқ. Ҳўш, дастлаб-ки қадамларданок нимадор қилиш, келгусидаги ишларнинг ҳаммасига нимани асос қилиб олиш керак? Аввало барча ишларимиз ва режаларимизни партиянинг программавий талаблари, КПСС Марказий Комитети ўртага қўйган кенг миқёсдаги вазифалар билан ана бир бор солиштириб олиш лозим. Бу вазифаларни ҳўзир, бутун ҳал қилиш кеерак.

Шу бондан Ҳар бир партия ташкилотларида, ҳҳар бир меҳнат коллективиди ишларнинг аҳволини кескин тузатиш, бутун ишмизнинг самардорлиги ва сифатини ошириш учун конкрет, амалий чора-таъбирларни белгилаб олиш му-ҳим. Ўнг асосийси эса белгиланган барча режалар а амалга оширилиши учун қатъий ва тасирчан контролни, фикр, сўз ва ишнинг чамбарчас бирлигини таъминлаш заарур.

Бизнинг барча ишларимизда, интизомини мустаҳкамлаш учун, чинакам социалистик тартиб ўрнатиш учун аввж олди-риб юборилган курашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика коммунистлари, меҳнаткашларнинг кенг табақалари, барча соғлом кўчаларнинг мададини доимо сезиб турибди. Бу амал ҳўзир Ўзбекистон шаҳар ва қиш. локларида, меҳнат коллективларида ҳўкм сўраётган юксак қайфиятда тўла-тўқис намоён бўлмоқда.

Ана шу қайфиятни мустаҳкамлаш, бошланган ишга янги қўлам бағишлаш учун съездининг қарорларини ҳар бир меҳнаткашга етказиш, биз сизлар бил-лан муҳокама этиладиган барча проблемалар тўғрисида киши-ларга рўйи-рост сўзлаб бериш жуда муҳимдир. Партия-нинг тўппа-тўсти, чин сўзини меҳнаткашлар ҳаминча тўшу-ниб, қўллаб-қувватлашларини беш биламиз. Улар бундай сўзини меҳнатлари, фидокорона ишлари, ташаббускорликла-ри ва ижодкорликлари билан қўллаб-қувватлайдилар.

Съезд делегатлари, Марказий Комитет ва Ревизия комис-сиясининг сайланган аъзолари бунда намуна кўрсатишга даъват этилганлар. Улардан активлик ва масъулиятини оши-риш талаб қилинади. Пленумлар ва активларнинг ишидида на эмас, шу билан бирга ўз партия ташкилотларининг, меҳ-нат коллективларининг қўндалик ишларида ҳам активлигини кучайтириш талаб этилади. Марказий Комитет аъзолари Бюрода, партия, совет, ҳўжалик органларида тез-тез та-шаббус билан чиқиб туришларини ҳам истардик. Сайлаб қўйилган партия органлари аъзоларининг фаолияти ҳи-собга олиб бориладиган мамлакатдаги бир қанча партия таш-килотларининг практиканс маълум. Сайлаб қўйилган активларнинг ҳисоботларини жумладан Марказий Комитет пленумида тинглаб туришни биз ҳам қонда қилиб ол-сак тўғри бўлади.

Ҳўллас, биз ҳаммамиз ишлаб чиқаришда ижтимоий турмушда кўпроқ шахсий ташаббус, ғайи-ишқор қатъиян ва масъулиятни, чинакам партиявий на-моён этишимиз керак. Съезд делегатлари, улар партия ташкилотининг раҳбар органларига сайланган ўртоқлар бизга коммунистлар қўрқатган юксак ишончини айни қўйиб қабул қилдилар деб умид ва ишонч бидиришга ҳўж-ат бергайсиз. Олдимида турган барча вазифаларни муми қ-қиятлик ҳал қилишини ишончли рағови мана шунидек.

Ўртоқлар! Яқинда Ваганимиз пойтахти — Москвада Со-вет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXVII съезди очилади. Бу съезд бутун мамлакатнинг янги тарихий бос-қичида унинг ҳаётидаги ғоят муҳим ижтимоий-сиёсий воқеа бўлиб қолади. Съезд янги тахрирати Программани қабул қилади, тақлиф этилаётган ўзғартишлари билан КПСС Ўс-тавини тасдиқлайди, иқтисодий ва социал ривожланишини ўн иккинчи беш йилликка ва анча олдиги исгиболга мўлака-ланган Асосий йўналишларни қўриб чиқади. Партия ўз ҳал-олдида очиладиган янги ўфқлар мамлакатнинг бундан бунён ишбо билан ҳаракат қилиб боришини, социал-иқтисодий тараққиятини жадаллаштириши, совет кишиларининг фаро-воқитини ошириши, улўғ Ватанимизнинг қўдрати ўсиши-ни таъминлайди. Мана шу муносиб мақсадларни амалга ошириш учун биз кучимизни ҳам, билимларимизни ҳам, меҳнатимизни ҳам аямаймиз.

Республика коммунистлари, барча меҳнаткашларни кўрс-атилган йўлдан дадил, қийинчиликлардан ўчмай олиб бора-дилар, партиянинг буюк бунёдкорлик режаларини шараф билан амалда рўёбга чиқариш учун ўларнинг буттун кучи ва ғайратларини сарфлайдилар, деб сизларнинг номинида, дан КПСС Марказий Комитетини, унинг Сиёсий бюросини ишонтиришга ижозат этгайсиз.

АРГЕНТИНА МИНИСТРИ БИЛАН СУҲБАТ

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзо-си, СССР Олий Совети Пре-зидиумининг Раиси А. А. Громико расмий визит билан Совет — Иттифоқига келган Аргентина Республикаси таш-ки ишлар ва диния ишлари министри Данте Марио Ка-пунтони ва унга қамроқ бўл-ган кишиларни 29 январь кунини Кремлда қабул қилди.

Суҳбат чоғида ҳўзирги халқроқ вазиятнинг баъзи проблемалари ва Совет—Ар-гентина муносабатларининг масалалари кенг қўламда муҳокама қилинди.

А. А. Громико таъкидлаб айтдики, Совет Иттифоқи ял-пи тинчлик учун курашини из-чиллик билан давом эттир-моқда. КПСС Марказий Ко-митети Бош секретари М. С. Горбачев Баёнотида айтил-ган янги тарихий ташаббуслар қисқа муддат ичиди, атиги ўн беш йилда бутун планетадаги ядро қуроли ба-тамом тугатилишига эри-шишдан иборат равшан мақ-садни қўзғайди.

Совет Иттифоқи муайян кучлар, айниқса, НАТО бло-

ки мамлакатларидаги куч-лар сенисатда салбий ҳаффи-тенденциялар ривожлани-шини рағбатлантириб тур-ган шароитларда ўз тақлиф-ларини киритди. Бу кучлар инсоният учун янги уруш ҳаффини вужудга келтирмо-қда, ҳўзирги алоқиди мил-сиз даражада қўлайлигаёт-ган ядро қуролидан даҳшат-га тушиб ялашга мажбўр этмоқда. Инсон зоти энди бундай ялашани хоҳламайди ва шундай ялашмаслиги ке-рак.

Советлар мамлакатни тут-ган принципиал позиция тар-ихнинг боришини кескин-лики юмшатиш сари бунён-дан иборатдир. Унинг таш-кил сиёсий фаолияти, шу жумладан Женева уруш-чингача ҳам, Женевада Олий даражада ўтказилган Совет — Америка урушувинидаги ҳам, ундан кейинги сиёсий фаолияти ҳам ана шунга қа-ратилган.

Совет Иттифонининг ик-кинчи минг йиллик охирига қадар тузилган конкрет яд-ровий қўролсизланиш про-граммасын барча қитъалар-даги ғоят хилма-хил мамла-

катларнинг миллион-милли-он кишилари қўллаб-қувват-лади. Шу программанинг амалга оширилиши халқлар-ни ядровий телбалик даҳшат-лари ва вассасаларидан ҳа-лос этишга, қўролсизлаш по-ясиб космоста ёйилишини олдини олишга, қатта-қатта маблаглар очлик, саводсиз-лик, қашоқчилик, касаллик каби қўфалатларни тугатиш-га сарфлаганишга имкон бе-ради.

Давлатимиз, деди А. А. Громико, қўролсизланиш йўлида муҳим қадам қўйди. Совет Иттифонининг ядро қуролини батамом тугатиш программасыннинг принциплари янгилиги ва аҳамияти шун-данки, у ҳам мазмунан, ҳам амалга оширилиш муддат-лари жиҳатидан конкретдир.

Бунда СССРнинг бундан аввал ҳар қандай ядровий портлатишларини бир ёкла-ма тартибда тўхтатиб қўй-ганлигини ана уш оғта, яъни 1986 йилнинг 31 мартага қадар қўзғишга қарор қил-ганлиги ҳам муҳимдир. Эн-ди гал Америка томонида қолди. Совет Иттифоқи

СССР ва АҚШ зарбдор кос-мик қўроллари яратиш, ўларни синаш ва қўлайти-ришдан воз кечганидагина ядро қуролини тўдан қа-майитириш мумкин, деб яна таъкидлайди.

«Олтилар группаси»даги бошқа мамлакатлар Гре-ция, Хиндистон, Мексика, Таиланд ва Швеция билан биргаликда қўролсизлаш по-ясиб жойлашган космо-с ҳарбийлаштирилишга йўл қўймамаслик ва ядровий порт-латишларни тўхтатиш бора-сида конструктив тақлифлар айтган Аргентинанинг қўғ-ғайратларига СССР раҳбар-лари юксак баҳо бераётган-ликларини Совет томони таъкидлаб ўтди. Бундай ғоя-лар ана шу муҳим пробле-маларни ҳал этишга Совет Иттифонининг ёндашуви бил-лан ҳамоҳаз эканлиги Ар-гентина министрга айтил-ди.

Яқинда М. С. Горбачев Аргентина президенти Р. Альфонсини номига юборган мактубга меҳмоннинг эъти-бори жалб қилинди. Макту-бда Совет Иттифонининг та-

лифлари тўғрисида ахборот берилиб, ядровий қўроллар портлатилишини Совет—Аме-рика икки-томонлама тўхта-тиш, сўнгга синов тариқа-сидаги ядровий протестила-рини батамом ва ялпи та-қиқлаш учун ҳамма имко-ниятлардан фойдаланиш за-рурлиги таъкидланди.

Д. Капунто Аргентина ҳу-кумати Совет Иттифонининг тинчлик ташаббусларига ижобий муносабатда экан-лигини айтди. Шу билан бирга у Совет Иттифонининг 15 январда айтган тақлиф муҳим сиёсий ҳўжжат сифатида қўролсизлаш пояси-ни чеклаш ва қўролсизла-ниш масалаларини амалда ҳал этиш учун яхши замин яратди, деб таъкидлади.

Марказий Америкадаги ахборот қўриб чиқилганда Совет томони шўбу райо-нда ахборот халқларнинг су-веренитетига, ўларнинг қан-дай ялаш, қандай йўлни ўт-казиш кераклигини ўзлари ҳал этиш ҳўқуқига оғишмай рияоз этилган ҳолда тинч сиёсий йўл билан бартафр қилинишини қўллаб-қувват-лаётганлиги таъкидланди. Д. Капунто Марказий Аме-рикадаги кескинлик ҳўсуси-да ташвиш изҳор этиб, Ар-гентина, Лотин Америкаси-

даги бошқа мамлакатлар ана шу кескинлигини туга-тишга ёрдам бериш истаги-да эканликларини айтди.

Томонлар Совет Иттифо-қи билан Аргентина ўртаси-даги икки томонлама алоқа-ларини муҳокама қилаёти-б, бу алоқалар жўқиб ривож-ланиб бораётганлигини мам-нуният билан қайд этидлар. Парламентлар йўли билан мулоқотлар алоҳида қўриб чиқилди. Иккала мамлакат ўртасида ўзаро манфаатли ва барқарор асосда ғоят хилма-хил соҳалардаги ҳа-корликни кенгайтириш им-кониятларидан ана ҳам тўлиқ-роқ фойдаланиш тўғрисида фикр айтилди. СССРда пре-зидент Р. Альфонсиннинг Москвага қиланган визити ҳўзирги замоннинг тўб ма-салалари ҳўсуида ҳамжи-ҳатликни чуқурлаштиришга Совет—Аргентина муно-сабатларини ривожланти-риш учун қатта аҳамиятга эга бўлади, деб умид қилин-моқда.

Томонлар халқроқ майдон-да вужудга келган вазият давлат аربобларидан халқ-ларнинг тинчликка бўлган орзу-умидларини оқлашни қатъий эътиётанлигини анги-лабтаъликларини изҳор эти-длар. (ТАСС.)

Э. А. Шеварднадзе билан Д. Капунто маслаҳатлашти-лар тўғрисида Совет—Ар-гентина протоколини, маданйи ва илмий ҳамоқорлик ҳақида-ги битимни ҳамда иккала давлат ўртасида дипломатия муносабатларини ўзлашган-лигининг 100 йиллик муно-сабати билан биргаликда ҳўжжати тўплам нашр этиш тўғрисидаги протокол-ни имзоладилар.

Д. Капунтонинг СССРга қилган визити тўғрисида Со-вет—Аргентина қўшма ах-бороти тексти келишиб ол-ди, ахборот тексти матбў-тда эълон қилинади.

Э. А. Шеварднадзе шу кунини Д. Капунто шарафига ношушта зиёфат берди, зиё-фат вақтида нутқлар сўзлан-ди. Зиёфатда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолитига кандидат, СССР маданйи министри П. Н. Демичев, бошқа расмий ки-шилар ҳўзир бўлдлар. (ТАСС.)

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

СССР Олий Совети Пре-зидиуми ўртоқ Сергей Ва-сильевич Башиловни СССР Оғир индустрия қорхонала-ри қурилиш министри этиб